

פרשת משפט שוארצבורד

הישיבה הראשונה

הישיבה הראשונה של בית המשפט נפתחה בשעה אחת עיי פלורדי. בחור עורכי-דין הוסיפו: הנרי פורים ועוזרו מצדו של שורצבורד; וילם וקספינקי מצד פטלורה, מלבד המשורר פוננסקי אשר בא מורשה כתובע פרטי של אלטנה פטלורה. בין העדים היו ויתו המוכר הכללי של התאחדות הכללית אשר לפועלי צרפת, ויקסר באש נשיא ההתאחדות להגנת זכויות האדם, ז'ן לונגה, ליאו מוצקי, סליוונר, ולדימיר מוסקין ואחרים, מהם קסנובסקי, הפולני היחיד מי שראה עין עין בפעולת פרוסקורוב בשמשו כצלב האדום הדני, ואחו של שורצבורד, מבין העדים האוקראינים הופיע אלכסנדר שולניץ, מי שהיה מיניסטר ומרפוס, ומיפה מי שהיה ראשי מיניסטר. אחרי בחירת חבר השופטים והקראת התביעה הכללית (אשר המציחה נסמרה אתהול ברבריי) אמר היושב ראש לשורצבורד לאמר: אתה שלום שורצבורד, הנולד בפספסמבר 1887, עתה אורח צרמתי שהתחתן במארים ב-1914, נספע ב-1916, שען המתנורר בנובבר מיניטולטן 62. כל הידיעות אודותיך הן חיוביות, נחשבת לפועל חרוץ, היית חיים מסודרים, לא נשפמת מעודך, לא הפנית עליך את השומת לבם של הכריות, בכל אשר עבדת - קבלנו עליך ידיעות משוכחות, האם רצית לחזור לרוסיה? שורצבורד עונה: לא, פלורי מרחיב את דבורו על הרצה ואמר, כי פטלורה לאחר שנפל ארצה קרא: אלי, ריי, דיי אולם שוארצבורד הוסיף לירות בו, כדי לרצוח אותו עד חוסו, שורצבורד הביע את שמתו בהתקבל השמועה, כי פטלורה טת בבית החולים.

עתה באה הודעתו של שורצבורד (שגרמטה אתמול ברבריי), אחרי הספקה שואל פלורי את הגאשם: מנין לך, שפטלורה עסק בסדור הפרעות? שורצבורד: בימים ההם עשיתי באוקראינה, באוריסה אצל חורי אשתי, אנשי פטלורה היו שפופים בגול רוצה, בראש המועצה המרכזית עמד פטלורה השלישי, קוקיס והדמקים, לאמר אנשים חסרי נפש ומצפון, חיותיבר שפלות, היו מתנפלים על קרבנות, שאין להם סתרה ומנן, סרצו למושכותיהם וכליות נרצחו נשים, תינוקות, ישישים, אונסו נשים לעיני בעליהם והוריהם, פטלורה ו אחי זה אלא כמלניצקי במחדורה, זעירה, שהיה רב הפנחים בערבות-אוקראינה, כמלניצקי נלחם בפולין ושחט 500 אלף נפש בישראל, אחריו באו גבורי רצה חדשים - נונטה ועוד, פטלורה והנפסיות שלו השתוללו והתעללו באוכלוסים המימי דרך, שלש שנים רצופות נמשכו השחיפות וההריגות - כולם עסקו בכך: חייליו, הקוזקים וההוידמקים שלו, כולם מווינים, הייתי שם וראיתי במחנות-בלחות, נחפות להגיש עזרה לקרבנות וראיתי בכל הוועה, בעיירה אחת בת 18 משפחות יהודיות נרצחו שמונה, יהודי ישיש ספר לי כיצד נרצחו נשים ומתן.

פלורי: עדים רבים סבורים, כי פטלורה לא היה איש פדעות ולא רצה בהן, סקצתם אופרים, כי היה אוהב ישראל. שורצבורד: הוא היה המן - המן היהודים, - בנישומר התחללו הפדעות לנוכח עיניו - יהודים ונוצרים התחננו לפניו, כי יגן על היהודים האומללים והוא השיב אמרו: אל תחררו ריב כיני ובין צבאותי. הויר: הלא רבנים באו אליו, שורצבורד (בעצבו): יתכן, הם באו להתחנן לפניו, כי יחלל סממשה תהיה. שורצבורד מדבר בהתנשח ובקול רוער, פניו מהוירים ועתים הוא מספיק וקולו כאילו נעצר בגרונו. אחרי כן מודיע אוריס, כי בנוף התביעה סורסה עובדה אחת הנוגעת לעדותו של ז'בוטינסקי, טורים מקרא את מאמרו של ז'בוטינסקי מה-פוסלירניה טוכוסמי, שבו מוכחשת המיסר, כאילו עדה לפניו להסיר מעל פטלורה את האחריות לפדעות, להסך: הוא מרגיש את אשמתו של פטלורה, כאן נוסף את רצות הדבור עורך הדין קספינקי המקרא קפע מתוך מאמרו של ז'בוטינסקי ב-סארנענושוורגלי הניר יורק, שגרסם לאחר הרצחו של פטלורה, שם סובר ז'בוטינסקי, כי אין להסיל את האחריות לפדעות לא על פטלורה ולא על ז'בוטינקו. התורעה הוו עשתה רושם גדול והתובע הכללי העיר, כי מן הראוי היה להוסיף את ז'בוטינסקי, שהוא אדם אינן טלנגמי והסיר את דעתו הקודמת באחרת, קספינקי מדבר באריכות ובתוקף על הננכה הוינאית של שורצבורד, שורצבורד עונה: רנל פועלתי המהפכנית הוכרתי לברוח פרוסיה-נסעתי בתעודת-ססע של אחר - בשם אמי-לא נשפמתי על שפע והסא - רק משום שנמצא אצלי ספרו של מכס שפירנר היחיד ורכשויו. קספינקי: הספר הוא אנרכיסטי - האם אנרכיסט אתה? שתיקה, שוארצבורד: כן, הנני אנרכיסט - ולכן נאסרתי. קספינקי (נאירוניה): את שפעך פירשת כנקמה נועת - זאת רכוש וולחך נפלת בתור... אנרכיסט, ולמה נסעת ב-1917 לרוסיה? שוארצבורד: אמנם ברחתי פרוסיה הצארית, אולם שבתי לרוסיה המהפכנית, כי כל האסירים הפולישים הירשו לחור שמה, הנני מהפכני והמהפכה היא מולדתי. קספינקי: בספינה, אשר נסעת בה עשית תעמולה מהפכנית. שוארצבורד: לא, נסעתי עם אשתי, יחיו חיילי, נשים לא הורשו לנסוע, אולם אשה שקבלה חתימה, כי בלה הוא סהר פוליש - שאני, השתי דלתי להשיג חתימה כזו ולכן שמו אותי כעושה תעמולה, אולם לא כן הדבר, כי חליתי במחלת-ים, קספינקי: האם עבדת בצבא האדום? שוארצבורד: לא! קספינקי: לא נספחת מעודך על הצבא האדום?

שוארצבורד: מעודי לא, טורים מבדר את דבר הצירוף שעל תעדת הוססע והוא אומר, כי אוסטריה נהפזה לשלוח את החומר על הננכתי הוינאית רק משום שאמרה לרחוץ בנקיץ כפייה, על אשר פטליריה כבש את קיוב בראש שבוי-אוסטריות, מלבד זה נוהגת שלא להוקיר את משעי האדם לאחר שניתנה לו חנינה. קספינקי: איזו חנינה? טורים: החנינה, אשר נחתמה בדמו של שוארצורד, רושם גדול באולם. קספינקי אומר לנלות סתירה בדברי שוארצבורד, כאשר שוארצבורד ספר, כי בפספסמבר 1917 היה בצבא הרוסי, קורא קספינקי: הלא אמרת, כי לא היית מעודך בצבא האדום? טורים: הסליחה - דומני, כי השתכשת במסירת התאריך, קספינקי משתדל לחקן את שיבושו ואומר: אמנם ידעת, כי המרצכה הקר ניספית היתה רק באוקטובר, טורים: היוצא מזה, ששוארצבורד עבד בצבא הרוסי ולא בצבא האדום, עורך הדין וילם שואל: באיזה עתונות אמריקאית נכתב מאמרם על רוסיה? שוארצבורד: ב-פרייע ארבייטער שפיטעי, וילם: האם ידוע לך, כי המאמר דים נתרנמו רוסיה? שוארצבורד: לא, וילם: מי הגיד לך על החווה החשאי שבין פטליריה ופילסודסקי? שוארצבורד: קראתי ב-פוסלירניה נוביסטיי, וילם: איסתי? שוארצבורד: אילו שבועות לפני המעשה, וילם: אולי תדייק, שוארצבורד: לא אוכל, וילם (בהתרנונה): מאד אצטער - הנני מרגיש שהנאשם לא החויר תשובה מדויקת, עורכי הדין קצתם מחייכים, הישיר בה ננעלה, הישיבה השניה הויר פלוריס, שוארצבורד שקט עד להפליא, שומע את הכל בהקשנה רבה, התורנמן המושבע הביא שלוש העתקות של תרנום ספרו האידוי של שוארצבורד, עתה מופיעים העדים, הראשון היה סוכן הבולשת, אשר בא ראשונה למקום הרצה לאחר שנשטעו הויריות, הוא מצא את פטליריה מוטל על המרצפה, כשקלבו התנופף בידו והוא צועק: די די שורצבורד צעק: רוצה, הרנתי רוצה! בבית המשטרה הביע האסיר את שמתו לשמע הבשורה, כי פטליריה טת בבית החולים, מתנלע פולמוס על מנין הכרורים, שורצבורד פועק, כי פטליריה טת עם הכדור החמשי, את שאר הכדורים לא ירה בו כי אם במרצפה, הוא מכחיש גם, כי פטליריה אמר משהו כהיותו מוטל על המרצפה.

סוכן-הבולשת השני אינו מוספין שום פרטים חדשים, השלישי היה חולו ואינו מוכשר דבור, הרביעי-קומיסאר המשרטה מספר על חקירתו את שורצי בורד: בידו שורצבורד נמצא אקדוח לשמונה כדורים, עתון אוקראיני וחצלומו של פטליריה מתוך המלון של לארוסי, שורצבורד ספר כיצד נודע על מציאותו של פטליריה בפארים, כיצד נלתה לו כהכחו וכיצד נגור בעקבותיו עד אשר הרנו, בכדיקה שנעשתה בדירתו של ש, נמצאו עתונים וניירות, מהם החווה החשאי שבין פטליריה ופילסודסקי, הוא מאשר, כי שורצבורד שמה עם הבשורה על מותו של פטליריה, שורצבורד: הקומיסאר שאלני אם הכרתי את פטליריה וענית לו כי הכרתי עים הצלמו ואילו הרנתי איש אחר הייתי שולח יד בנפשי, שאלתו של הקומיסאר הביאתנו במכוכה ולכשנתחוויר לי, כי אכן הרנתי את פטליריה-שמתחי, קספינקי השתדל להוכיח, כי שורצי בורד שמה לעצם מותו של פטליריה, שורצבורד: לא, אני ידעתי כי אחרי שיריתי 6 כדורים אין תקומה לרצח, אולם עם הערתו של הקומיסאר חששתי, מן הרנתי איש אחר, הידיעה של הסוכן הרניעתיני, טורים מסביר לעיינים המושבעים את ההבדל שבין פירושו של קספינקי ובין בירורו של שורצבורד, שורצבורד נטל על עצמו להירג את האדם האהראי לפדעות, אולם שמתו כבית-המשטרה באה עם כפחונו, כי הנרנז הוא פטליריה ולא אחר, קספינקי: שורצבורד, האם נתכוונת להרוג את פטליריה? שורצבורד: כן, קספינקי: האם תשבע רצון באשר רצחת אותו? שורצבורד: כן, קספינקי: זאת תפצתי דעת, טורים: עיינכם הרואות, כי שורצי הוא אדם אמין-רוח ואינו מנסה להשתמש ולכן נכלל תת אמון בדבריו, קספינקי: נמשו תשבע ממעשה-הנקמה, טורים: נקמה זו אינה נקמהו, היא, כי נקמת אלפי קרבנות, פלורי: תואילו, רבותי, לדחות את הויכוח לעת מצוא, בורל המסוגה על חקירה להתי נהנותו של שורצבורד בימי מגוריו בפארים מודיע, כי תוצאות החקירה הן חיוביות בהחלט, טורים שואל את בורל, אם שורצי בורד היה חבר באיזו מפלגה, בורל עונה בשלילה, טורים מצייך, כי שורצבורד הוא רק חבר של התאחדות להגנת זכויות האדם, העד הששי, אינו קוסטה, מוחה בנאום המלא סברות פילוסופיות וסוציוד-לוגיות, המצחיקות במקצת את הקהל לרבות הדיינים המושבעים, בעברו כרחוב שמע קול יריות, הוא נגש למקום המעשה וראה כי שורצבורד ירה עד ארבעה או חמשה כדורים בפטליריה, הלה התפחל אחודיעויות, כבש פניו בקרקע, הוא לא שמע מלה מפי פטליריה אולם

ארשת פניו דמתה למי שרוצה לומר דבר-מה, קספינקי: אתה סתימתקאי? קוסמו: כן, קספינקי: כך מתבררת דייקנותך, העד מספר, כי ההמון אמר להכות את שורצבורד, אולם הוא היה שקט ונורמלי, דיר סול, הרופא הרשמי, סוסר פרטים על דרך הויריה ולדעתו ירה שוארצבורד לאחר היות פטליריה מוטל על המרצפה, טורים מכחיש את דבריו אלה והוא קם ממושבו, עומד על אחד הכסאות, מוציא אקדוח מכיסו ומראה כיצד שלח שוארצבורד את כדוריו, באולם סריץ צחוק, אחר מופיע התורנמן האוקראיני, אשר הוטל עליו להביא תרנום של סאסר אנטישטי שנחפרסם ב-טריוויקי (שלש קלשון) ואשר הסעיר את רוחו של שוארצבורד, שוארצבורד מעיר, כי התורנמן לא הביא את הגליון הסבוקש, טורים: אשר תרנום הסאסר, מוכן בידו, מוסר לתורנמן את התאריכים, קספינקי: תן, איפוא, את הגליונות, טורים: התורנמן יעשה זאת בעצמו, קספינקי: ובכן, אין אתה רוצה לתת את התרנמים, סר טורים, טורים: אני רותש-אמון לתורנמן, קספינקי: קשה להשיג את הגל-יונות האלה, טורים: אני אתנם לו, הם תחת ידי, קספינקי אומר לתתו בפולמוס על המאמרם, אולם טורים עוצר בעדו, קספינקי: שוארצבורד, היה לך האומץ להודות בפשעך ואהה סתירא להניד, כי ירית גם בהיות קרבנך מוטל לפניך, שוארצבורד: הוא לא אמר דבר, קספינקי: העדים מוענים, כי הוא קרא צרפתית: די די טורים: היחכן, כי אדם שדבר כל ימי אוקראינית, ידבר סמוך למותו צרפתית? קספינקי: הוא ידע את השפה הצרפתית, טורים: - אולם ברנע שנאבק עם המוח - בשח היתה שפת מולדתו על שפתותיו - העדים ענו דברי שקר, נכנס העד האנגלי סמית, איש כא ביסוי, היושב בצרפת בחור מורה ללשון האנגלית, - הלכתי כרחוב סן-מישל, נמי צאתי סמוך לרחוב ראסין, בקצה-הרחוב עבר כדהרה אוטומוביל, באותו רגע שמעתי 4 יריות רצופות ואחיי נם חמישית - ראיתי איש נבהדקומה הנופל ארצה, מסולו עמד אדם לבוש חולצת-פועל, ננשתי אליו ותפסתיו בשרוולו - הנני נשבע, שלא היה איש בקרבנות, כי כולם נרחו לכל העברים, בעל החולצה נמנם: ר-ו-צ-ח - צעקתי: אתה בעצמך רוצח! אולם, שופטי המושבעים, האמינו לי - זה המשים שנה הנני עוסק בתכמת הפרצוף - כי עמרתי תחתי כאבן דומסת בראותי את ארשת הפנים של שוארצבורד - מני הוזה, אשר המחיש את חלומי - מני שופט ונואל הדם - לא חזרתי לכנותו, רוצחי באשר לפני עומד

אדם הנון ומיד הרגשתי, שיש לפני רצח פוליש או דרמה משפחתית - איש לא היה בקרבנות - שקר הדבר, כי עדים אחרים נמצאו סמוכים לאותו מעמד - כי נשבעתי - רק כעבור סחצית רגע הופיע סוכן הבולשת - אחריו שני - ההמון נהר מכל העברים - הרגשתי, כי אדם הנון לפני ולכן, אמרתי להגן עליו מפני חטת ההמון - רבותי המושר בעים, הנני פביע את רחשי אחוזי לשוארצבורד - הוא אידיאליסט - אחר לא היה טוב, מסנו - הוא הוזה רוצח ממסלתו, השתתפקי במלחמה - רבים סבינו עונו ולקחו בשבי - היו ספקדים שנרמו לנו ענוים סרובים - האם סבורים אהם, כי לא היינו עושים מה שעשה שוארצי בורד בצורר עמו, לא מושע לפניכם, כי אם נואל הדם, הוא מעיר, כי שוארצבורד לא ירה בפטליריה לאחר שנפל ארצה, מעידים שני עורכי דין שהיו בשעת מעשה בבית קפה סמוך, אין חדש בדבריהם, אחריו מעד הננה דדי, מופיעה חנה שוארצבורד, אשה הנאשם פוטרים אותה סנכית עדות, עתה תחיל החלק המפורסמאי של החקירה, מתנלע פולמוס הדין בין טורים וקספינקי, וילם נוהג אפילו לשון נסה, העד האוקראיני, פוקויביץ, באר כוחו של סקורודסקי ופטלורה בויגא, מדבר כחום על פטלורה, - הנני שפירי עד כדי מונרכים ולא הסכמתי לדעותיו של פטליריה, הנני מרגיש את מרת המשפוח והרעות שלו, הוא היה סנהיזהדור האסתי של עמנו, הוא לא היה מעודו דיקספור, הוא לא התעשר בימי מסלתו, היה ידידה של צרפת, וילם מספר על הרושם המעיק קעם האוקראיני אחרי הרצחו של פטלורה, פוקויביץ: קבלתי הרבה סכתבים על השתתפותו בצערנו, טורים: פטלורה היה ראש הדייק טוריה וראש הצבא? פוקויביץ: כן, אולם השלטון על הצבא לא היה בידו, דומה שלפונו לשלמן דומנו על צבאות צרפת, טורים מוחה נגד השימוש בהקבלה זו: לא, אפילו המיניסטר לעניני הצבא אצלנו אין כוחו יפה ככוחו של פטלורה, ואשר לדברך, כי היה איש מידידי צרפת - הרי נכנס לקיוב בראש הצבא האוסטרי, וילם צועק: זוהי ברבריות! טורים: האם פטלורה היה מנוח נבחר? פוקויביץ: חברו בחרו בו, טורים: הוא לא היה אחראי בפני כל מסד מוססן, שכן לא היה כל פרלמנט, טורים מוציא נליתעודות הנדושות ספטיסטיקי וקורא: הנה, רבותי המושבעים, מספרים מדויקים המדברים לשון בררה של יסורים לא אנוש, אכזריות מרא ועריצות, יחשך יבוא

פרשת משפט שוארצבורג

משאינם יהודים. שכחת כי אוקראינה שנתברכה ב"ד 14 אחוז מכל הלחם הומצא בעולם כולו היתה לפרך לשני זאבים רבים: גרמנים, אוסטרים, צבאות דניקין, הבולשביקים וכוונות של לסטים מוויינים. פורים: את מעשה פרוסקורוב נקאתי רק לדונמה. אולם משראיתי לפני את האיש אשר ישב בביה"ד הצבאי באותה העיר ובאותה השעה שהתחולל האיום שבכל פרשת הפונרומים, תבינו כי הפצתי לשמוע מפיו תשובה מאורשת לשאלותי: מי נענש מיד למחר הפונרוס? פלורה היה ארוך-כל, הילותיו הרגו אלפי יהודים חמים משפע; האין איפוא האחריות מוטלת עליו? אין אני מטיף עליו את האחריות לפרעות אשר לא הוא סחוללן: ידעתי, היו פרעות של דניקין ושל כנופיות אחרות, אולם לפני רוסים שלו הוא אחראי במלוא אחריות. ואשר לדניקין: אילו נרצח הוא מיד נוקמת הייתי גם או אומר, כי היה אחראי לפרעות שלו. פלורה פרסם כרוזים! אימתי? כשנתחלה לפני דעת הצבור בחו"ל, בהיותו זקיק לאשראי של הבני קים, אולי גם של בנקים יהודים.

קמפינקי: הכרוזים של פלורה נכתבו לפני הפרעות בפרוסקורוב. תחת ידי נמצאים כרוזים כאלה מאוקסיבר 1917, הסטיסים נגד שסויים לאומים, נגד פרעות, בעד יהודים, הגיעו בנפשכם, ראש הצבא נמצא בכרוזם והפרעות מתחוללות בארמיניאן; כיצד אפשר להפיל עליו את כיבוד האחריות.

פורים: הייתי חייב וידעתי כי אם נתפסו חיללים בפשעים קדים כמערכות החלחמה מיד נענשו בחומרה, והנה כאן באו לאחר שחיפות אימות... כרוזים, הגני שואל קצרות וסדויקות: היכן הכרוז של פלורה אחרי מעשי פרוסקורוב וכאיזה אמצעי עונשין אחז לנו התייבום לא די להגיד שפלורה היה מרחק ממקום המעשה, כי יש גם מלפון בעולם. ותרי הרכנים השחמשו רב-ח בשלפון כדי לבקש רחמים מאת פלורה, אולם לשועתם זו לא היה עונה, משמע שלא נקמו אצבע קלה כדי לענוש את האשמים, מסתמא מצאו פלורה וסיעתו בני הפרעות לא היו אימות, כדי המלת-עונשין. קמפינקי: אחרי פרוסקורוב התכוננה ועדת חקירה, ליד ממשלת פלורה התקים גם מיניסטרונין לעניני-יהודים.

העד האחרון: כמשפט זה היה ננראל שפונבאל, הסוקר כתולדות האוקראינים בימי הצאריזם, על צרותיה ויסוריה של האומה האוקראינית.

— אנחנו ויהודים סבלנו מעול-הצאריזם, ומכאן באה ההבנת ההדדית, ידרי המקרבים ביותר היו היהודים, קצתם של היהודים והאוקראינים התבוללו בין הרוסים והיו לנו לרועץ, הם, הסת-בוללים האוקראינים האלה, אשר היו מעונינים בפרעות, העם האוקראיני נלחם על קוסטיותו, וניצניקו וא"י הסרדו את העם להכריח את הגרמנים מארצנו, אחרי כן בא חיל הבולשביקים, שמשלחנו היתה סוציאליסטית, ומסקבה שלחה סוכים לרועץ את זרע השחיתות בשורותינו, נכושוב, מיד שמאלי, מספר בספרו כיצד הוא וחבריו אמרו לסרד בפרוסקורוב, אחרי כן באו הפרעות אשר מבחינה מוסרית אחראי להן נכושוב, בדימוסר הכריו האכרים: כל השדפון לעם ולסו-ביטים והם שארגנו את הפרעות.

סוף הישיבה השניה
קמפינקי: מי חבר מספרים אלה? פורים: ועדות מיוחדות, אישים רשמיים, עדים נאמנים וקרבות הסבל — הנה קציר-הדם.
קמפינקי: תחת ידיו נמצאים כרוזים מספר, המעירים, כי פלורה התאמץ להרגיע את הפורעים.

פורים: הכרוזים האלה נתהברו בהקדם או במאוחר לפי צרכי הפוליטיקה. קמפינקי משתדל לנרוע מהשמעת נאומו של פורים והוא פוען, כי הקוזקים עשו אמנם מעשי נבלה למכביר, אולם פלורה היה אין אונים ולא יכול היה לעצור בעדם למרות כל רצונו הטוב.

פורים: הפרסמינה של פלורה היתה נדולה לאין חקר, באין אפילו פרלמנט. העומד בראש הצבא אין דרכו להשמיע על הילותיו באמצעות של כרוזים, דוא הוא שעמד בראש כנופיות-הרוצחים ואין הריסו הכרוזים עשויים להשתיק את דמי הנשתמים הצועקים מן הארמה. בהתחולל הפרעות בדימוסר נמצא פלורה בבית הנתיבות ומה עשה? כדי לענוש את הפורעים? גם אנכי הייתי חייב, בימי המלחמה נגדו בצבא הצרפתי, אישים עכורי אופי שונים — אולם הם נענשו מיד וחמל, ומה ערך לכרוזים, אם ידענו כן ידענו, כי סימוסינקו לא נענש על מעשי-הרצח האיומים בפרוסקורוב? העד נסרניקו אאוין מדבר רוסית, הוא שימש סגן נשיא של המועצה הצבאית בפרוסקורוב, לדעתו היתה עמדתו של פלורה לנבי הפרעות שלילית, כשנכבשה העיר פרוסקורוב ע"י הנגדל סולסקי נאסרו אנשים רבים שהיו השורים בתעמולה בולשביסטית, מהם 25 יהודים שוחררו, הנאשמים בפרעות ונגל נענשו, היו מקרים שהפורעים שנתפסו נהרגו בשעת קלקלתם.

עורך הדין הראשי: האם היית נשיא הועדה לענוש את התייבום בפרעות? פורים: ועדה כזו לא היתה ולא נבראה, נשמעה מה שאלה: מה היתה עמדתו של פלורה לנבי היהודים, משוטת בחכלית הפשטות: הוא כינס מועצות לא-ת-ה-פרעות, כמה אושרתי לראות לפני אישיות חשובה כמו סגן נשיא של המועצה הצבאית בפרוסקורוב, פרוסקורובו כמה זכרונות מדים קשורים בהו בסברואר 1919 נהרגו בה רבותי המושבעים, אילו אלמים יהודים-אנשים, נשים וסף — כולם חמים משפע, נהרגו באכזריות, מונח לפני הדוית הספורט — שמות, הגיל וכ"י, עתה שמעתי, כי היתה מועצה צבאית ועומד לפני אחד מראשיה ורצוני לשמוע מסיו לאמר: מי מבין הנגדלים, האופיצרים, החילים התייבום בפרעות נתבעו, לדין בסני המועצה הלוז הרי היה שם סימוסינקו הספורט, ראש הפורעים, וכלי טפק ידעת אתו סנים אל פנים — אמור נא, האם נתבע הלוז לדין? לא, הוא לא נתבע, לא הוא ולא נתבעו האחרים התייבום לפונרומים, כל נכורתם היתה לתבוע לדין 25 יהודים, ואילו עושי הפרעות? ואשר שהמו כחחו פרך? השב אמרין, סגן הנשיא של המועצה הצבאית.

וילם: אחת הרבית הפעם לדבר על פלורה ועל הקרבנות מישראל, אולם שכחת להזכיר, כי היו גם קרבנות

פרשת משפט שוארצבורד

ישיבה שלישית

ברוכים הבאים אל האולם נשפט קולו המור נוטוני של המוכר המקראי מכתב ארוך מאת ה. ר. השגאלי דובקובסקי. לשעבר סגן הקומיסאר לענינים היהודיים בשלטון הסובייטים בשנת 1918. הכותב מעיד, כי שוארצבורד היה סוכן בולשבי, והיה חבר לוועד שהוקם ע"י הכולטשביקים לשם רציחת כל ראשי התנועה האנטי-בול-שביסמית.

שוארצבורד נותר ממקומו ושואג: דובקובסקי - יהודי. גם יהודה (אישר קריות) היה יהודי!

טורים מודיע, כי מחבר המכתב ס. ר. שמאלי אליה דובקובסקי נגלה ע"י בורצב בשנת 1918 כאחד הפרוכר קאטורים בימי הצאר. הוא פונה לקמיניורים:

— כלום מתכוונים אתם להשפיע על הדיינים המושבעים בעדות של פרוכקאטורים?

המוכר מקראי מכתב מאת בודא-קוב, פולקובניק אוקראיני. המורה כי הפגרום בפרוסקורוב, הושפע ע"י השלפונות האזרחיים. אולם עצם הפרעות נעשו מתוך, השראה אלהית.

הפרוקורור מכיר בבליהות הפגרום שבפרוסקורוב, אולם אינו רואה יסוד להאשמת פטליוורה. היות ובשנת 1918 היה ס. אן מיניסטר בלבד, ולא היה בדיו שום שלטון צבאי.

טורים מתקן את טעותו של הפרוקורור: הפגרום אירעו בפרואר 1919, בשעה שפ. היה, אממאן ראשי, ועמד בראש הדיקטטוריה.

קמפיניקי סבור, כי לא זה חשוב, שאירעו פגרומים בימיו של פ. כלום אחראים הגנרלים פמן וניבל למרידות שאירעו בצבא הצרפתי? חשוב לדעת, אם ס. סקד לערוך פרעות או לא סקד? טורים: פמן וניבל לא לקחו את המורדים תחת חסותם, לא היו סולי-דריים אתם.

הפולטוס בין עורכי הדין מתחיל להתלקח. קמפיניקי מסור מהחלוח שנוגות טורים וועם, הרעש באולם אינו פוסק, הדיינים אינם מספיקים לתפוס את המסקות של בני הפלוגתא, את השמות האוקראינים, הספרים והפרטים הרבים-טורים מקריא כרוז שנתפרסם שבועים לאחר הפגרום בפרוסקורוב. הכרוז טמיל את האחריות על היהודים, וקרבנות הפגרום, נקראים לשקפי.

שומעים את עדותו של ניקולאי שאפובאל, שנפסקה אחסול. הוא טוען, שהוא עצמו נלחם בקאמנין פודולסק נגד הפורעים, היו פוגרומים שבהם לא נהרג אפילו יהודי אחד. פטליוורה היה אוהב ישראל, והראה פעם אפילו לן אצל רב יהודי, העד מצא, שותף למעשה שוארצבורד, איזה ואלודין, סוכן בולשבי שנשלח אליו מסוסקבה, והתאכסן אצל העד כחריש, ותמיד היה חוקר ודורש למענו של פטליוורה, ושבת את מעשי-המורד. כיום הריגת פטליוורה בא אלי בכוקר, ישב לו והלך, וכחצי שעה לאחר ההריגה הור, כלא יודע, התנצותו עוררה חשר, התחלתי מתחקה אחריי, והוברר לי, כי ידע את שוארצבורד, והיה נפגש

אתו יום יום, גם ביום הרצח, וכו'. טורים: כדי שהדיינים המושבעים ידעו להעריך את סיבו של העד, אוסיף כי שפובאל הצטלם יחד עם ואלודין חודש ימים לאחר שהלשין עניו בפני חוקר הדין. הרי התמונה לפניכם, ראו, כיצד הם סחייכים איש לרעהו, כוונ צעירו (בקהל צחוק, שריקות, רעש). שפובאל מסביר, מתוך חיוך, כי הוא הצטלם יחד עם ואלודין, שלא לעורר בו חשד.

פעמים נחקר ואלודין ע"י חוקר הדין, ונתברה חוסר כל קשר בינו ובין מעשה שוארצבורד. התוכע הכללי, לא ראה איפוא כל צורך להביא עד זה למשפט, גם קמפיניקי ווילס, מסתלקים מלתמוך בעדות זו על, ואלודין הנעלם, והעד שפובאל הלך לו.

נקרא לעדות הפרופ' לאנגיבין, ההננה שואלת אותו: אם סבין הוא לרגש שהביא את שוארצבורד לידי רצח? הפרופ' לאנגיבין משיב במתינות ובשקול דעת, הוא חקר את ספרות הפרעות באוקראינה והוא סבור, כי את השחתתם של המצביאים האוקראינים יש לראות, בעובדה שנקבעה מדעית, הפגרום הפרוסקורובי נערך לפי פקודה שבאה ישר מאת המפקד הצבאי, שעמד תחת סרותו של פטליוורה, אם האחריות הישרה ופרעות מוטלות על המפקד הפלוגות, הרי האחריות העקיפית, המוסרית, מוטלת על המפקד העליון האסמאן פטליוורה, שלא אחז בשום אמצעים נגד החייבים.

קמפיניקי שואל באדיבות יתירה: מנין יודעת כבודו כל זה? הפרופ' לאנגיבין: קראתי את כל הספרות, את התעודות של הצלב האדום, של הליגה להגנת זכויות האדם, הרעות של חברות מדעיות.

קמפיניקי שואל באירוניה: זה הכל? הפרופ' לאנגיבין מושך בכתפיות, לדעתו זה מספיק.

קמפיניקי מבקש להבחין בין אחריות ארמיניסטרואפית לאחריות אישית, הוא מרכיך ראשו בפני אומץ הרוח של הפרופ' המלומד, המתיר לעצמו לדון בהחלטיות על סדרי מדינה רחוקה ובלתי ידועה, הוא שואל את הפרופ', אם ידוע לו שפטליוורה הוציא פקודות לאסור את הפורעים? למשל, הפקודה למאמר סמוסנקו?

טורים: פקודה כזאת לא היתה מעולם?

קמפיניקי מסביר, כי זו היתה פקודה בעל פה, וכי סמוסנקו הומת לעיני פטליוורה.

טורים אל קמפיניקי: ספק איפוא, אם הפרופ' יוכל למלאות רצונו ולהסיר ציא לנו את הפקודה בעל פה? (צחוק רצון באולם).

קמפיניקי מודיע, כי האיש שהסית את סמוסנקו לפי פקודה פטליוורה יובא על ידי להזיר במשפט, הוא שואל את הפרופ', אם מיניסטר הצבא אחראי לפגרום שאירעו בצבא בשנת 1917, הרי רק על אחריות סעין זאת היה להוכר שבע שנים לאחר הפרעות.

שוארצבורד מכריז, כי אפילו יום

אחד, במשך שבע השנים, לא שכח את אשמת פטליוורה.

טורים משדל את שוארצבורד ומבקשו לעצור ברוחו.

נקרא לעדות פרוכקוביץ, מי שהיה פרטייר-מיניסטר באוקראינה, מדבר צרפתי רצוצה, מתחיל בשבחים לפטי-ליורה, אינו מכחיש את דבר הפוגרומים, אבל אלה אינם מעשי ידיו אדם, אלא מסיכיה.

טורים צועק לו סמוסנקו: שוחמו של פטליוורה! רעש גדול באולם וקולו של טורים רועם: פרוכקוביץ היה ראש הקבינט בימי הפרעות, לפניכם מתנצל אחד האשמים!

פרוקוביץ: אמת אני מדברו מעליצים עלינו כל יום, כל שעה! כאן באולם העלילו על עהוננו, טריווי, שקרא לפרעות, אני מקבל עלי אחריות לכל שורה שבעתן זה.

טורים נאחו בקריאה זו ומצטט מסקה מליון שיצא שבוע לפני הריגת פטליוורה: אכרי אוקראינה נקראים לפגוש כהלכה את הדיינים, המתנקשים באדמות אבותיהם.

קמפיניקי: (באירוניה) וזהו הכל? טורים: ומה חפצת, שיאמרו בפשטות: הרוג ביהודים! לא, ידידיכם נהרו את העיני בצדקות ובחשבון, וביד

חרוצים שיפו והכיני פרעות חדשות (רעש גדול).

פרוקוביץ מקבל שוב רשות הדבור: תמיד התנדרתי וחמיד אלחם כנגד ישוב היהודים על אדמות אוקראינה. הקולוניזציה מציחה את האנטישמיות, על זאת הזהיר, פייזוב.

טורים: בקריאת לאכרים שיפגשו כהלכה את היהודים?

פרוקוביץ מתחיל מרצה על השאלה האנדרית באוקראינה, על תפקיד היהודים, על האנטישמיות הקדומה וכו', קמפיניקי: אל תפסיקו אותו! תזכרו, כי לפניכם חבר הממשלה של פטליוורה!

טורים: המלצה רעהו

קמפיניקי מקריא מתוך קובץ צרפתי ידיעה על מאסר האסמאן פאלינקו, שפרע בייסומי, מקריא כרוזים נגד פוגרומים ומכריז: — מי שחתם על כרוזים כאלה אי אפשר שיהיה פורע!

טורים: הוסיף נא לקרוא: מדוע חדלתי? ובכן, אקרא אני מה שכתוב לאחר הידיעה על מאסר פאלינקו. (מקריא) פאלינקו הוצא לחופש לאחר המאסר, ואף על פי שבקרוננו נמצאי חפצים שדורים, שחרר אותו בית הדין משום, שלא נמצא עונוני, את המלים האחרונות סבטא טורים בקול-דעמים, היעש ניכר, הויר סוגר את הישיבה.

פרשת משפט שוארצבורד

מאת סופרנו בפארים

הנגרל של נדרו הוא סוכני נס את מיוזוניק.

טורים: מי עמד בראש הצבא? העד: נגראל אוסקי.

טורים: אולם מי עמד על אוסקי? העד שוחק.

טורים: הנה לכם עד הודיע מה שלא צריך להגיד.

העד: פטלורה בתור חבר הדיקטטורה היה המפקח הראשי על הצבא. הוא משתמש בתשובות ברורות. קמפיניק: כיצד קבלוכם היהודים בכואכם לעיירותיהם?

העד: תמיד כמבר פנים יפות. טורים שואל אותו כיצד ענש את הכפופים לו — הוא עונה, כי הכולש ביקים פרעו פרעות.

טורים: כאשר צבאות כוריוני התחילו בפרעות פוזרו הגדורים האלה לכל רוח ו-136 סורעים היוצא לתורני הנגראלים הכולשביסמים עשו את אשר היו עושים במקרים כאלה שרי צבא צרפתים.

קמפיניק: והאם היית ממיל את האחריות לפרעות הכולשביסמיות על לנין והאם היית דן אותו למיתה?

טורים: אילו לנין ראש הפרועים ואילו חולד מעשי: פרעות כאלה אילו מהכריספלטני הפוליטית היית ממצה את כל עיסק הדין.

טורים מוציא את ספרו של אלכסנדר שולנין ואמר: קבלתי את הספר הזה, אשר סתוכו שאבתם את מיטבידיעותיכם, חמטתי בדפים האלה ולא מצאתי מלה על הרינתו של סימנסנקו.

העד: קבלתי אפילו מכתב-חודה מאת יהודים. בחילי היו 26 חילים יהודים ו-6 אוסיצ'בי.

העד שומיצי סספר באריכות על תולדות-אוקראינה, טרגיש את מציאותם של מינסטרוניגים יהודים. טורים קם ממשיכו ומקריא טלניטה מאת המינסטר א. ריוצקי. בטלניטה זו מוכתשים דברי-העדים האוקראינים. הוא סוכני, כי דיר וילברפרב החסר ממשרת-מינסטרה כי לא רצה לשאת באחריות לפרעות. ריוצקי הוקיע את השתתפותו של סספר לורה בפרעות עוד שנתים לפני המשפט. גם המינסטר קראמני ביקש לחשתתף בטלניטה. אולם אני לא הומנתי את שניהם לא את ריוצקי, ולא את קרסני: את הראשון משום שנשאר במשרתו 16 יום אחרי הפרעות, ואת השני משום שנשאר במינסטרוניג עד 1923. שניהם נושאים במקצה בעול-האחריות.

קמפיניק: הטלניטה של ריוצקי הוכנה והוזמנה מראש. מתי מלנרף הלה? הרי לא הוכרנו את שמו אף פעם. טורים: אתה ממיל סספר בתעורותו 300 עותקים אמריקאים מתענינים בכל פרטי המשפט. אתמול הוכר שמו של ריוצקי.

מתלע ויכות חזף בין קמפיניק וטורים. נתינים דגרינדופים. הנשיא אנוס נעול את הישיבה.

הגרמני סקורופדסקי שלח את שילנין אל המלך הבלגארי, להשמיע עליו לכתוב תזכיר-שום נפרד עם צרפת. ועתה אקריא באזניכם. דייני המושבעים, מכתב של פטלורה לממשלות גרמניה-אוסטריה ובו הוא מביע לממשלות אלה את רחשי חדותו, אשר בזכותן הניע אויב-ראינה לעצמאותה הלאומית; הוא מודה לגרמנים, בני התרבות המעולה אשר האומה האוקראינית תרחש להם חודה לעולמים.

אחרי ההסקה מופיע בתור עד הנגראל אורוביצינקו, מחולל פרעות. התובע: הידעת דבר על פרעות ואמצעי מלחמה בהן? מה הדע על פטלורה?

אורוביצינקו: ידעתי את פטלורה, הוא היה אדם הומני וענש אפילו שני קוזקים ששלחו את דם בכיוה בשעת כבושה של קיוב.

המסקים לא יכלו להלחם באיבת ישראל שפשתה במחנה. נזכר, כי באותה הארץ היה משפט ביידים והרכו בו לרבר על יהודים השוחים סרמיהם של נויים.

טורים מוען: כי העד נוסו חייב לפרעות כדורימוניה וסודוליה ב'21-24 למאי וב'2-11 יוני 1919, ושואל אותו איזה עונש נשא הוא עצמו והכפופים לו.

העד: בימים 21-24 למאי לא הייתי באותו המקום.

טורים: תשובה אפניית.

העד: הנני מעיד, כי בימים ההם לא היה עוד הגדוד שלי בעולם.

טורים: והיכן היית מ'21 למאי עד 11 יוני?

טורים מקריא תעודה מתוך הארכיון של המינסטרוניג היהודי שהיא האשמה: חמורה על אורוביצינקו. העד אינו יודע לענות דבר והוא מתחיל סספר על קסניק.

טורים: לא, הואיל לדבר על שרונורוד, הדיית שם או לא?

עד: בשרונורוד היה איזה נזל של חילדים נפולי משמעת והשלטנות שמו לו קץ כשהרהר.

טורים: איזה נזל? כששחטו מאה יהודים הסתפקם בזה שהסתפקם את השמיטה, הנהרנו שם מאה יהודים?

העד: הנני מכחיש — ביהותי שם עם הגדוד נ' לא נהרג אף יהודי.

טורים: מי הרג איפוא את מאת היהודים — האם שלחו עצמם יד בנשפם התעורה שקראתי עתה באונך הוא סידו של סקיד נכוח, אשר שלחה למינסטרוניג היהודי — מי הרג את מאת היהודים?

העד: היו חללים — אוקראינים ויהודים — אשר נפלו מיד האויב שהמיל מצעות בעיר.

טורים: האם פטלורה היה ראש-הצבא?

העד שוחק.

טורים: מה היה שם ראש הצבא הזלנין?

העד שוחק ואחיק הוא מרבר על

תואיל להידינו, אישי ההספוריון. היכן היית בעמוד שורצבורד כשרה הקפל וברלחמו על כנורה של צרפת? התחברת או עם סקורופדסקי סוכני הרשמי של גרמניה ואויב צרפת. שימשת בשליחותו של וסוכן הגרמני הזה בהצרו של פיריריק לביח-קובונג בכולנריה, שונאה של צרפת! תואיל להציג את עצמך בפני המושבעים.

שולנין: אדרבה, אני נשאתי ונתתי ב'1917 עם באי-כוחה הצבאיים של צרפת. ההגדה לחונה השלום בברסל-לישונסק ולא חפצי להספח על ממשלת סקורופדסקי, אולם מצבה של המדינה כשה עלי את הכניסה, וכששוחחתי עם הוד-רומטות המלך הבלגני דברתי על לנין, כי יכרות חוזה שלום נפרד עם ממשלות ההסכם. הנני יודיה של צרפת, יאשרו זאת אישים צרפתים חשובים רק. טורים ממיל בזה ספק.

טורים: אל חשבת, כי לפיך יושבים צרפתים בעלי שם, הגד איפוא בקצרה: הייתה סקורופדסקי סוכנה של גרמניה? היתה המלך הבלגארי שונאה של צרפת בימי המלחמה? מה שאמרת למלך הבלגארי בעל מה אין אני יודע, כשם שפרוס' לגיבין אינו יודע את אשר פטלורה הגיד בעל פה לסמונסנקו. האם היית צירו של הסוכן הגרמני בחצר שונאה של צרפת? ושניה, הוכיחונו נא, כי שורצבורד הוא סיכן בולשביסטי. הדינים המושבעים יודעם כבר, ולא דוקא מפי סוכנים גרמנים כי אם מפי המשמרה הצרפתית, ששורצבורד לא התחבר לשום מפלגה.

קמפיניק ושולנין אומרים להפריע, אולם טורים מוען: מינסטר לעניני חוץ חייב לדעת, כי אין עד ראשי לשמע את דבריו של עורך דין, היכן הוכחתי כי שורצבורד היה סוכן בולשביסטי? שפובאל בלוית ולודין והפורד בוקסור דובקובסקי? כלום לא ידעתם, כי שורצבורד כהותו חבר התאחדות להגנת זכויות האדם לא היה ראשי להסתחף על המפלגה הקומוניסטית? כלום לא ידעתם כי שורצבורד הוא חבר לועד העודה לקרבנות הפרעות של פטלורה וכ'אש הועד הזה עומדים מוצקן מתנגד הכולשביקים וסליויובנג המניכריסטי.

שולנין: אזכיר אילו עובדות שצורסן אינו מקרי כלל. ראשית: 8 שבועות לפני הרצה העיר צ'ובאר, הקומויסאר הראשי באוקראינה הסוכיטית, כי פטלורה ומשלחיו עודם בחיים. שנית: פילטורסקי אחז ברסן השלטון והכולשביקים הששו, פן יתחבר מחדש אל פטלורה.

טורים: הנני מצוין, כי ההוכחות האלה אינן קריוות הוכחות כל עיקר. שולנין: אשר לפרוסקורוב אעיר, כי סימנסנקו דושם במאמר, אולם הוא נבלט, ואל חשבת, כי פטלורה לא ידע אם ההידסקים ילכו אחרו או אחרי סמונסנקו.

קמפיניק מקריא מכתבים של שני נגראלים צרפתים, אשר עשו באוקראינה והמעידים את חבתו של פטלורה לצרפת.

טורים: מניחך לומר, כי הסוכן

הפרעות, ובאמת לא היו בימים ההם אלא סאורעות-דימים קלים, ורק ב 1918 בהסוג אחר צבא-הכולשביקים התחילו המה בפרעות. בימי סקורופדסקי לא היו פרעות ונכ לא בימי המועצה ורק בימיה-התקפה הגדולה של הכולשביקים. הז'ימס של אנרכיה שאין דונמתם — או התחוללו הפרעות הגדולות. צבאר תינו נרתעו אחר, מסוכי לנו שתג מחנות-לסטים — מאכנו, גריוני, הכולשביקים, חילי-דינקין. פטלורה היה המיניסטר ורק במאי 1919 נחמנה לראשית המינסטרים, שמו נחפרסם קמעא קמעא. בימי-אנדולוסוסיה אלה לא היה סיפק בידנו לכנס פרלמנט, והאחריות למה שנעשה בימים ההם — הלה לא רק על פטלורה, כי אם על כל המפלגות שטייעו בידו הממשלה, לא היה בכוחו להלחם בפרעות. פטלורה השתדל בכל מאמציו-כוחותיו להשלים סדר ומשטר אולם רק בקושי עצום הצליח הדבר, בידו המלחמה נגד הפוגרומים נתקלה בקשיים אין מספר, שנאת ישראל המיניסטר ברוסיה משכבר הימים הלכה והוסיפה, נפוצו בדיה-יכוב על רועי-היהודים, התלקחה מלחמת-שנים איומה: בין הק'מוניגים מזה והדימוקרטית מזה. היו בינינו אלמנטים בולשביסטיים, ביהוד מחוגי נעלי-המלאכה היהודים — והאמנו העני והשמרני ידע אחת: בולשביק שמע מניה: יהודי, הכולשביקים היו מעמידים בראשית-לוחיהם נודי-יהודים והאכרים התנקמו ביהודים, הקרתי עמוקה, כי פטלורה לא היה אויב-ישראל ונלחם בשנאת ישראל, כולנו אחראים למאורעות ולא רק פטלורה.

התובע: בדת לנו את המקידו של פטלורה בתור ראש המלוכה, אולי תכר את המקידו בתור ראש-הצבא? שולנין: אנחנו לא רק הכרנו על האבסורדיות של היהודים, כי אם גם הנשמנו אתה, ראשית-דרכנו בתור ראש-הצבא היו מסעותיו במחנות-הצבא ונאומיו נגד הפרעות, הוא הבין לנפש האכר האוקראיני ואם אמר להם, שיתחילו מפוגרומים מהותם עשויים לגרום נזק לאוקראינה בא'רופה-הרי אמר ואת רק כדו להשמיע ביותר עליהם.

שורצבורד: שאלתי את ההיסטוריון יון שולנין בשעת החקירה על הפרעות כייטומיר ופרוסקורוב והוא לא ענני דבר, ואשר לכולשביכות שלי: שולנין יזכור בודאי כי עם משפט-בילים בקיוב נחשדו היהודים על השימוש בדימוצרים לצרכי-מסת, עתה במזמרם של צרפתים לא יחנן להעלות את הנמוק הישן הזה ולסיכך משתמשים בהאשמה הידועה והמפורסמת כיום ולפי הסודה האחרונה ומאשימים אותי בכולשביכות ועושים אותי כסוכנה של מוסקבה.

שולנין: השופט התיק לא שאלני לפרעות כייטומיר ופרוסקורוב ולא הייתי מחויב להשיב לשאלותיו של שורצבורד. היהודים שונים בשיטתם את שורצבורד לנוקם-עמם. הוא סוכן הציקה וזו לא. טורים: אמרת כי טורים משמש את הכולשביקים. הך הטטריון, אולי

בשכני המושבעים מספיקים פרוסקורוב וייטומיר, אין אני מוערן לענייני-פרעות. אין אני דנים על מאמרים, כי אם על אנשים מתים וזה מספיק למדי.

קמפיניק: לאמר, כי קיבלתיו של שורצבורד על המאמרים בשקר יסורן.

טורים: לא, שורצבורד הודיע מיד במשפחה: הרנתי רוצח ולא את המנהל של פטרויובי ואין הדברים האלה משתמעים לשתי פנים.

קמפיניק: אולם אל תשכח ששורצבורד הודיע, כי המית את פטלורה נדי לשום קץ לתעמולתו.

טורים: לא בזה העיקר — העיקר בפרעות.

הנשיא סומין את העד אלכסנדר שולנין, בן 48 שנים. פרוסי המכללה האוקראינית בפראג.

שולנין: רבוחי המושבעים, לא באתי להגן על כבודו של סימון סספר לורה, כי אין הוא זקוק לכך. הנרצה היה אלופי וראשי וחברי הקרוב והנכבד, באתי להעיד לסוכה הקמטוריה והנני מכריז בפירוש, כי שורצבורד מסר נמר קים כזוכים למעשה הרצה שלו, לא נוקם העם היהודי הרג את פטלורה כי אם יהודה איש קריות. סוכן הציקה ש-הח של מוסקבה, אם שורצבורד סוכן, כי פטלורה חייב לפרעות אכוא בתור מי שהיה מינסטר שלו, ואוכית את כחשו של הרוצח, לצערי ולדאבון לבי הנני מודה, כי היה היו פרעות, אולם לא רק פרעות ביהודים, כי אם באוקראינה כולה, ומהלל הפוגרום הגדול הזה הוא הצבא האדום, הנני מבין ללכיהאנשים האלה המתנים את צרותיהם והנני משתתף בעצמם. אולם אל תשכחו, כי אוקראינה כולה נחרבה עד חרטה, הנה למשל, רוקובסקי, אשר רק אתמול היה מה ציר סוכיטי, עמד בראש ממשלת אוקראינה והוא השמיד והחריב עיירות רבות, ציוה להרוג נשים ופני, הלא כל הזועות האלה כתוכות על ספרי ולא הוכתשו עדיין מפי איש. בימים ההם היה רעב גדול בארץ ברובה לחם זו, כי מוסקבה מצצה את לשרה וההיריבה, והלא הציקה המפורסמת הפכה עיירות שלמות לבתי קברות רבים, גם אחי וגם דודי נהרג מידם האכזרית של הכולשביקים, אוקראינה נחקה והסכה להיות בית עלמין ובה התחוללו הפרעות, ואשר לפרעות בשנות 1917-1920 אין לדבר עליהן בנשימה אחת. עם ראשית-עצמאותה אהנו באמצעים נגד הפרעות, אני הייתי או מינסטר וויניצינקו ראש-המיניסטר, פטלורה — מינסטר לעניי-המלחמה, פרסמנו כדורים נגד האיבה הלאומית, נגד פרעה, כי ראינו כזה חילול-כבודה של ארצנו, הנחנו — אני ופטלורה — את אבן-הפנה לאבסורד מיה יהודית. המינסטר היהודי וילבר' פארב רסכים לי בכל דונמתו מיומיקי, אני בעצמי פתחתי את המושב הראשון לאבסורד, ציריקובר, מחבר תולדות הפרעות באוקראינה, מביא את דברי חברי סירקין, כי הממשלה האוקראינית עשהה את הכל למנין מנוע בעד

הישיבה הרביעית המושב נפתח בשעה שתיים-עשרה. מני שרצבורד מיונעים כאילו נדרה שנתו בלילה פלורי מוחה את הישיבה, מבקש מאת הקהל לישב במנחה ושלא להפריע למחך המשפט.

קמפיניק: רצוני לומר כשאלה קלה לשורצבורד, בהודעתך הראשונה לשופט התיק אפרת: יהודי אנכי — פסל וזה הטיף לפרעות, פעל בהן בעצמו ושלה אחרים לפרועי. מתוך זכותי אתמול מתברר, כי פטלורה היה איך אונים לעכב בעד הפרעות והוא נהג בהן מדה של סבלנות.

טורים (צועק): לא כן הדבר. קמפיניק: אין אני מאמין, כי נמצא אדם, אשר יוכיחי שפטלורה תוציא סקודות לעשות פרעות ביהודים, טורים (משמעו): הוכח שהאמנים מחוללי הפרעות היו כפופים לפטלורה. קמפיניק: לאמר, כי האחריות בלתי האמצעית אינה חלה עליו, שורצבורד — מה חשובתך?

שורצבורד: הבינתי לדברך ואניד לך, כי קראתי את הרוסן של זולה ובשעת הקריאה נברו דמעות חמות מעיני, אולם לכל הרעה הו חייב נפוליון השלישי כשם שפטלורה חייב לפרעות, העובדות מדברות בעדן.

קמפיניק: ועוד שאלה אחת, דברת על העתון (פטרויובי) ואמרת, כי מעל עמודיו המשיך פטלורה את תעמולתו האנטישמית, והנה מתברר מתוך הלקרי טים שנקראו מפי פרוסי, כי הרברים אינם אמורים בתעמולה ממש, כי אם בציון העובדה שהאנטישמיות הולכת ומסופה באוקראינה, המלים כי האנטי-שמיות נוכרת באוקראינה כ'אוח לה — אין פרי עפו של פטלורה, המטרויובי: לא היה ברשותו של פטלורה, כי אם של פרוקופוביץ.

שורצבורד: פטרויובי זהו סספר, דגל אשר בצלו הרנו ושחטו ומשראיתי את הסמל הזה לא סקסמתי, כי יד סספר לורה היא, אפילו אם לא בא על של פרוקופוביץ.

טורים: האם תרצה להכחיש שפטלורה היה מחוללו של המטרויובי, אמנם, פרוקופוביץ, ראש המיניסטר, לשעבר, קבל את החומר מנהל, אולם המנהל עצמו מודה בזה, כי פטלורה היה הרוח החיה במערכת רעיונותיו.

קמפיניק: אין אני מכחיש, כי המטרויובי הביע את דעת הקהל האוקראינית.

טורים (משמעו): המטלוראית! קמפיניק: היא המטלוראית, אולם היכן ההוכחות, כי העתון הזה הועיק לפרעות, שורצבורד הודיע כאן, כי מאמרי-השסוי של פטלורה הסעירו את רוחו.

שורצבורד (משמעו): כלום העובי דות והציטטים של טורים אינם מספיקים לך?

קמפיניק: לא, הנני רואה כי האכרים האוקראינים רוננים על שקרי קעותיהם נמטרו ליהודים-כולשביקים. טורים: אל תשתמש לצדדיך,

פרשת משפט שוארצבורד

(מאת סופרנו המיוחד בפאריס)

ישיבה חמשית

הישיבה נפתחה בשעה 12.45 בפני שורצבורד ניכרים סימני עייפות. פלורי נדרכו מבקש מאת הקהל שלא להפריע בעד דברי העדים.

אהד המושבעים שואל, אם הוא רשאי להעמיד שאלות. פלורי עונה בחיוב. המושבע: האם שורצבורד גופו או מבני: משפחתו התנוקו מהפרעות בימי שלטונו של פטליורה?

שורצבורד: כן, רבים מבני משפחתי סבלו מפרעותיהם של צבאות פטליורה. מורים מקריא רשימה ארוכה הכוללת את שמות בני משפחתו של שורצבורד, שנספו או נסצעו בפרעות ומוסיף: הרשימה הזו אושרה על כל דקדוקיה מבחינה רשמית.

המושבע: מפני מה לא הרג את פטליורה באוקראינה?

שורצבורד: הדבר הזה לא היה בנדר-האפשר.

וילם: הרי שורצבורד עשה בקיוב בירת פטליורה - מפני מה לא התנקש שם בחייו?

מורים: התחשבו כי כל הנמצאים בקיוב ראו על נקלה את פטליורה? וילם: למן שנת 1920 אפשר היה לבקש אחריו ושלא למצוא אותו בפאריס דוקא.

מורים: ב-1921 עשה פטליורה בנליציה המזרחית, שורצבורד עזב את אוקראינה ב-1920 ובא פאריסה, לא ניתנה לו האפשרות להור אחר פטליורה בערים ועיירות.

וילם שואל, מפני מה לא היג שורצבורד את פטליורה ב-1921 מיד אחרי בואו של זה לפאריס ולמה הסתין עד מאי 1926?

מורים (משמע): הוגדרו כל הפרטים כיצד נודע לשורצבורד על היות פטליורה בפאריס וכיצד ביקש למצוא את עקבותיו עד שהרגו - ואתה מה חוסף לדרוש ולתבוע?

החובע (אל שורצבורד): ידעת כי פטליורה נמצא בפולין, מפני מה לא הרגת אותו שמה? אולי יראת מפני חזת בתי הדין הפולנים המוציאים פושעים כמותך להורג כלי שהיות, ואמרת איפוא לעמוד בפני בית-משפט צרפת שדיינו מתונים ואינם נוהגים חומרות יתירות?

שורצבורד מחזיר ושותק, מורים קופץ ממקומו: רב לכם אדוני, אלה באים ושואלים את שורצבורד מפני מה לא הקדים להרוג את פטליורה ולמה אחר את מעשהו, אין אני מושיב את את שורצבורד על כסא-מדומים, אולם כל האומר, כי שורצבורד עשה השבונות רבים - ספריו! ואילו שורצבורד רצה אמילו לילך לפולין הלא הנבולות היו חסומים בסניו, כי בימים ההם לא היה אזרח צרפתי, ועוד זאת: בשוין נרצח הציר הרוסי וורובסקי שלא השתתף עצמו בשום רצח, אולם בית המשפט השויצארי זיכה את הרוצח באשר דימה להיות גואל-דם של אלפי נהרגים, אף בית-המשפט הנרמני זיכה את רוצחו הארמני של מלעת בני אשר שפך את

דםם של רבבות ארמנים, אם גם לא הוכח שידו של מלעת היתה בשחיפות האלה. האם סבורים אתם, רבותי המושבעים, כי בית-הדין הצרפתי אינו חייב ללכת בדרך זו?

קמפינקי דורש הוכחות, כי הקרבנות שפורים הקריא את שמותיהם הם באמת מבני משפחתו של שורצבורד, מורים מוכן להציע בפני בית-המשפט את כל התעודות הרשמיות הדרושות ולהזמין עדים מוסמכים. קמפינקי דורש הוכחות, כי הקרבנות האלה, אפילו אם הם מבני משפחתו של שורצבורד - נפלו מיד צבאות-פטליורה ולא מידי חיל-דיניקין או הכולשביקים, מורים מעיר באירוניה, כי רוגו של קמפינקי הוא רוגו-שוא והוא מבטיח להביא את כל התעודות הדרושות. הנשיא מוזין את העד דוצינקו, אולם מורים דורש להזמין את בופאלקו פלורי: ישנם עדים אשר מהו.

מורים: אך בופאלקו עודנו חי וקיים ומהיות ערוהו תשובה עד מאד הני דורש להזמין. נכנס דוצינקו, היספוריון, עתה פועל.

החובע: באינו אמצעים אהו פטליורה נגד הפרעות?

דוצינקו (בקול רם): נמצאתי במסכתו של פטליורה מראשית-המרד בסקורופודסקי ובנרמנים נטפלתי לו בכל אשר הלך ונסע, בהתחולל הפירעות הודיע פטליורה כי יענוש את החייבים בכל חומר-הדין וללא רחם, יש ובולשביקים, מהם הנוער היהודי ירו בנו, אולם פטליורה התנגד בחריפות לתעמולה האנטישמית שנעשתה בצבא, הוא הראה על הסכנה הכרוכה באנטישמיות והוא פנה אל היהודים בעצה להשפיע על הנוער היהודי שלא יגרר אחרי הקומוניסטים. פטליורה היה מוכן להחניק את כל צבאותו, אילו אמרו להציק את דם היהודים על שדמות-אוקראינה, בעיני ראיתי ארבעה פורעים שזוצאו להורג, פטליורה הגן על היהודים אפילו בהיות בהננה זו סכנה אסטרטגית. פאלניקו החייב לפרעות זיטומיר נאסר והודח ממשרתו, הוא לא הומת מחוץ שנערכה הקירה מפורטת.

הוא פורש בשמות-אנשים ופלונות שהומתו בעוון ושחחפותם בפרעות. דבריו נראים מופזים והחובע ספסיקו: האם היית נוכח בישיבה של פטליורה וסמוסינקו?

העד: בהיות פטליורה בסרוסקוויוב הופיעו לפניו משלחות שונות והוא הקשיב לתלונותיהן בתשומת-לב מרובה. לידו עמד אופיצר, פטליורה שאל לשמו ולכשהוחזרה לו ותשובה, כי הוא הוא סימוסינקו, קרא: מה עוללות? הלא אוקראינה כולה תהיי חייבת לתן דין וחשבון על מעשיך? מחובתך היה למות בעצמך ולא לשפוך דמי-נקיים.

מורים (צועק): למה הטיף לו דרשה ארוכה כזו? צריך היה להרגו באותו מעמד (המשך יבוא)

מערכת האגודה היהודית. צוקונפס.
 וולודין. הוא בטוח. כי שוארצבורד הוא
 שליחה של ההסת' הוו.
 התובע: הכתב פטליורה מאמר -
 שמוי ביהודים על עמודי. פטריובקי?
 קוסנקו: בעת ננו לא נתארסמו
 מאמרים אנטישמיים. — לא היו בכלל
 פרעות אוקראינות. מתולדתן היו כולל
 שביקים.
 העד מודיע. כי שוארצבורד אינו
 בקיא בלשון אוקראינית ולא יכול היה
 לקרוא ב.טריובקי.
 שוארצבורד: אין אני יודע את
 הלשון האוקראינית על בוריה. אולם
 הנני קורא בה וסבין את הנקרא.
 התורגמן האוקריני משוחח עם
 שוארצבורד ומודיע. כי שוארצבורד סבין
 אוקראינית.

קוסנקו מכחש. כי ב.טריובקי
 נעשתה העבודה אנטישמית.
 טורים: ברור. כי פה בצרפת הם
 שמים במקצת סחסום לפיהם והם נושים
 לקרוא לפונרוטים. כי דינו אם עתוניהם
 שופעים שנאה נועית על נדחיהם.
 וילם: אל נא יבואו הזרים שיפכו
 הדם האלה.
 טורים (בהתרגשות): הנני מן על
 אורח צרפתי — אורה לא לפי מוצאו.
 כי אם ברטו — שוארצבורד קנה את
 האזרחות הצרפתית במיטב דאו.
 מחיאות כפים סוערות. קוסנקו
 מדבר על החתישבות היהודית באוקראינה
 ואומר: משל למה הדבר דומה. לנרמנים
 שבאו להתישב על קרקעותיהם של
 הצרפתים.
 טורים: הקבלהך זו מעידה על
 עוצם שנאתך ליהודים.
 העד (צועק): היהודים נשמעים
 לבולשביקים ומעוררים את חת-דראכר
 האוקראיני.
 טורים: שפתותיך נטפות שנאה!
 הנשיא נועל את הישיבה.

העד: הוא התנגד להן בכל תקפו.
 הפרעות החוללו בשל דברים פעוטים.
 למשל בעקב פולמוס בין אכרים וחגרים
 יהודים. מקרים כאלה הם בנדר-האמשר
 גם במדינות אחרות.
 טורים מוחה: היילים צרפתים לא
 היו הורגים נשים וכו'.
 אחרי הפסקה ממשיך באדרי.
 לדעתו לא היו הפרעות בפרוסקורוב כי
 אם. מכניצות של אלמנטים ידועים.
 המעונינים בחילול-שמה של אוקראינה.
 הוא תורג על דבריה הקודמים.
 — המסחר בעיירה מצוי כולו
 בידי היהודים ולנוצרי אין חלק בו
 והיהודים זה דרכם כשאתה נגע באחד-
 מהם נענה קלה. מיד כולם נוהגים את
 קולם בצעקה מרה. כאילו פרעו בהם
 פרעות.

טורים: שמעי לאירוניה בה ידבר
 אורה צרפתי על מאורעות-דמים וערי
 צותו אולם מתוכתי לדעת. כי עוד
 לפני עשרות בשנים בהיות פרעות
 באוקראינה — נוסדו בצרפת ועדי-עזרה.
 אשר בראשם עמד ויקטור הוגו!
 העד מספר. כי באוקראינה היתה
 אנרגיה והפרעות הם מאז ומעולם על
 סדריומה של אוקראינה.
 טורים: מעודי לא שמעתי על
 אנרגיה אשר בעקבותיה תבוא שחיטה-
 חינוקות.
 העד אומר להוכיח. כי פטליורה
 היה מירידיה של צרפת וטורים מקריא
 תעודה אשר מסנה מוכח כי פטליורה
 נלחם בצדה יצל אוסטריה ונתמנה נגראל.
 טורים מקריא מתוך טאני ישן.
 אשר בו כותב הרבט הציר הצרפתי
 ברומיה: מעשה-הצבא הפטליוראי מעור-
 רים בו רחשי שנאה ואף נקמה!
 מופיע סנהל ה.טריובקי. הוא מספר.
 כי זמן-מה לפני הרצח נדע על מצוי
 אותה של הסדרות בולשביסטית בפארים
 לעיני-אוקראינה. בהסדרות זו היתה

פרשת משפט שוארצבורד

(סאת סופרנו הסיוחד)

פארים. אם כי עוזו של לנג'ן היתה
 גם היא חשובה לאין ערוך.
 קמפיניקי: הודעתו של לנג'ן אינה
 חשובה יותר מהודעתו של כל אדם מן
 השוק.
 טורים (משמע): שקר הרבר.
 לנג'ן מסמל את מצפונה ונאונה של
 האומה הצרפתית.
 קמפיניקי ווילם צוחקים.
 טורים: העד אומר. כי סמוסנקו
 לא היה כפוף לפטליורה. הבה ואראה
 לכם כרוז התחום במפורש בידי. סמו-
 נקו — — — מצבאותיו של ראש
 הממשלה פטליורה. בכרוז הזה דורש
 סמוסנקו לפנות אל ה'יהודים' מפריעי-
 הסדר וכו'. ועתה אראה לכם את
 הכרוז השני באותה החתימה ממש. שבו
 הוא מצוה לסור את ועדת-החקירה אשר
 בה התנאו כל כך עדי-הקטגוריה. אמרתם
 כי סמוסנקו נמלט על נפשו. שקר
 וכזב. הנה לפניכם מכתב של הרופא
 הפרוסקורובאי אשר ריפא את הנכבד
 הנכבד שלכם ממחלה לא מהוננת ביותר.
 ופעם בהיות סמוסנקו חולה במאד.
 כשחמו הניע כדי 80 טעלות עזב את
 מעונו והלך לבית הנתיבות למסור דויה
 ל.באסקי פטליורה על המאורעות היור-
 עים. מבית הנתיבות הוא שב שמה
 ושוב-לב. כי נתמנה לראש-הצבא ומרוב
 שמחה הוא הבטיח גם לרופא משרה
 בצבא. אולם הרופאים הכפו עליו. כי
 יסע להרפא והוא נסע לפרנופול. והנה
 נסיעה זו בעצת-רופאים נקראה בפיהם
 בריחה.

העד עומר כשלו ומביא בזה
 במבוכה את קמפיניקי.
 נכנס העד דיפלוק. לשעבר קצין
 המשטרה בפרוסקורוב. הוא מספר
 פרטים תפלים.
 הנשיא: מי ארנן את הפרעות?
 העד: הוא התחיל בדרך סטיכית...
 היור: משמע שצצו ככמהין
 ופטייות? הכיצד?
 כולם צוחקים. העד מסתלק.
 נכנס העד המתגדס הצרפתי באדרי.
 אשר חי 25 שנה באוקרינה והיה ממיד-
 עיו הקרובים של פטליורה. הוא מתחיל
 לספר באריכות את השתלשלות-הענינים
 הפוליטיים באוקראינה.
 היור: מה היה יחמו של פטלי-
 רה לפרעות?

סוף הישיבה החמשית
 וילם (אינו מסכים): פונרוטים
 היו לפני פטליורה ויהיו גם אחריו.
 העד: סמוסנקו הומת בשנת 1920.
 סמוסנקו הקים את נדודו שלא מדעת
 הסמונים עליו. הוא לא הכיר בשום סמ-
 כות עליונה. בימים ההם לא היתה כל מ-
 מעת בצבא.
 טורים: אין דברך כנים. סמוסנקו
 עמד בראש הבריגדה הזפורוזית של
 הצבא הרגיל ובראש נדוד ההירמאקים
 השלישי של צבא-פטליורה הריסובליקאי.
 סמוסנקו היה מוסר דינים וחשובנות
 לפטליורה.
 העד: סמוסנקו קרא את דגוד
 בשמו מבלי נטילת רשות לכך. כאשר
 שמע את דברי פטליורה נמלט על נפשו
 ורק כעביר זמן נתפס ונהרג. ועדה סיי-
 חדת תקרה את הפעות. אולם במרם
 נמרה את עבודתה כבשו הבולשביקים
 את העיר.
 התובע: מה היו היחסים בין
 הרבנים ופטליורה?
 העד: מצוינים. היהודים ראו
 בפטליורה את מנינם היחודי. כי הוא נתן
 להם את האבטונומיה. הציץ את חייהם.
 היהודים היו מקבלים את פניו בתלהבות
 והיו נוהגים לנו להם ובגדים.

התובע: מי חייב לפרעות?
 דוצנקו: הקיזקים הרוסים שנשארו
 בינינו. הבולשביקים. המאות השחורות.
 הם התריכו את מולדתנו פטליורה איננו
 עוד בחיים. אולם יהודי אוקריינה יודו.
 שאילולי הוא ונכהרו סהר רכבות אין
 מספר. הם יקיסו עוד לזכרו מצבת זכרון.
 קמפיניקי מקריא דויה רמשלחת
 היהודיה מפארים. בהם נאמר כי מכל
 צבאות-פטליורה היו מתפרדים חלקי-
 חלקים לפרוע ביהודים וכי מהילות-
 פטליורה היו מיישים עזרה והצלה
 לקרבנות קמפיניקי מודיע. כי הויה הזה
 מוכיח בעליל שפטליורה התנגד בכל
 תקפו לפרעות. אז יקום טורים והוא
 מקריא מאותו הדויה ממקומות אחרים
 המוכיחים. כי הפרעות נעשו ע"י הצב-
 אות ורגילים של פטליורה והרגו כ 120
 מקום 15 אלף נפש.
 טורים: יופיעו לפניכם מקרבנות
 הפרעות ורם יספרו לכם במפורשות על
 נאוונו של פטליורה. על אהבתו את
 היהודים. יופיעו לפניכם לא רק מאנשי

פרשת משפט שוארצבורד

ישיבה ששית

פלורי פותח את הישיבה ומוטין את העד ר. גרינברג ילד פרוסקורוב שלא ראה, אמנם, את הפרעות בעיניו. אולם נשלח שם ב־1922 מטעם הצלב האדום הצרפתי וועדת העזרה היהודית העולמית, כדי לעזור לקרבנות. התובע שואל כדרכו עד כמה פסלורה היה אחראי לפרעות. גרינברג: ב־1922 באתי לרוסיה בשליחות מיוחדת, שוהחתי עם אנשים רבים, עשיתי בפרוסקורוב עיר טולדתי, אשר בה ישבו הורי והם ספרו לי את כל המוראות, הפיגור הגדול נקרא שם בסי הכל, הפוגרום הפסלוראי. בהיותי שם ידעו כולם כאחור, כי האחראי לפרעות היה פסלורה, כימים ההם עמדו בראש הממשלה ויניצניקי ואחרים, אולם הכל הפילו את האחריות על פסלורה בלבד, כי בו נסתכל השלטון הצבאי, נדודי הצבא נשאו את שמו בפייהם, הוא היה ראש הפורעים והמסונים עליהם, אני עשיתי גם בקיוב ובערים אחרות ובכל מקום עלתה הועקה: פסלורה חייב לפרעות!

התובע: דעתהקהל זו מה מקרה? האם פסלורה צויה לפרוע?

גרינברג: על פקודות כאלה אין אני יודע דבר, אולם הנני חוזר על אשר אמרתי, כי כולם כאחד לא הטילו אף צל של פסוק באשמתו של פסלורה לכל הוועות.

טורים: עלי להוסיף, כי גרינברג נמר את חוק למדויו במחלקה המתימטית מאת של סכללת סארים ונצטווה ספי הצלב האדום הצרפתי לארגן את פעולת העזרה לרוסיה ובעד פעולתו זו קבל גם סכת תודה מאת נשיא הצלב האדום, מופיע העד דיר גולדשטיין, עורך דין, התובע חוזר על שאלותיו הרגילות.

גולדשטיין: הייתי נשיא הועדה המיוחדת לחקירת הפרעות ש־1919, אוכלוסי ישראל היו נרעשים ונפחדים מאימת השחיטות האיומות, הועדה ישבה באחד מחדרי הקהלה ועשתה את מלאכתה ובה נמצאו כיכ של כל המוסדות וההסת' היהודים, 24 עורכי דין עסקו בחקירה המפורטת ועם תכונת הפרעות היינו אנשים למשוך לעבודה 40 עורכי דין, כולנו הקדשנו לעבודה זו את מיטב כוחנו ושקדנו עליה במסירות גדולה, היינו הולכים למקומות, אשר המתהפוגי רומים פרס סרה מעליהם רובות היינו מהרסים את נפשנו, היינו נכנסים אצל הפצועים קרובי הנהרגים והנשחטים, אספנו את הכרוזים שקראו לפרעות ואת הפקודות הרשמיות — וכל החומר נשלח לקיוב, היינו עובדים ועסלים יומם ולילה, אני העסקתי חקר בחומר המנוון הזה ובינתיים הלכו הפרעות והוסיפו, ואם תרצו

לשמע לחות דעתי, אנידנה: הפרעות היו מאורגנות מראש, הכרוזים שקראו לוכה ושמצאנו בכל המקומות היו כולם כתובים עפ"י נוסחה מסויסה אחת, ואם העלו על דעתכם, כי אוקראינה היא רבה מרחבים ולא הספיקה השעה שמקום אחד יחקה אז משנהו, הבינו סמיא, כי כל חוטי הפרעות נשתלשלו ספקת מרכזית אחת, כל הסיסמאות, הכתבות על הדגלים, הכרוזים — שפה אחת להם ודברים אחרים, הצילו את אוקראינה, הרגו את היהודים! ועוד זאת: כל הכרוזים לצבא מקורם בבית־דפוס אחד, ואף התכסים היה אחד: בפרוסקורוב הפריחו שמועה, כי היהודים הורידו בפלשטין את פעמוני המספרים ותלו שלשה כסרים, ובפלשטין נתפשטה עלילה דברים זו על יהודי פרוסקורוב, אז: צבאות פסלורה נכנסים לאחת הערים, האסמן מטיל על היהודים קנסות ככל העולה על רוחו, ואלה מביאים לו ממיטב כספם; מיד מבהיכים משלחת של טובי העיר, הרב דמחא ועוד, שור אלים אותם: אתם בולשביקים? אלה צועקים: לא, מיד נעשים אליהם אנשי־החיל וטורשים את זקניהם, מרקידים אותם בעל כרחם, ואח"כ פותחים בפרשת הוועות: אונסים נשי ישראל לעיני בעליהם והורגים את כולם לפי הרב, ראינו, כי סחנות הבלהות האלה חוזרים ונשנים במקומות שונים לפי אותו הנוסח ואותה השיטה ונתחזר לנו, כי לא מקרה ריק הוא מסנו ולפנינו שימה מסויסה וברורה, שמרכזה במטההצבא הראשי של פסלורה, כי אין אני סבור שהיה קיים משרד מיוחד למעשה, הפרי עות, את פסלורה לא ראיתי מעודי, אם גם קבעתי את דירתי מטול למעונו, אולם כאשר ברח מקיוב ידענו כולנו, כי ברח החייב לפרעות, ואשר לשוארצ־בורד: כששאלני ראשונה השופט החוקר אם הכרתי את שוארצבורד לא זכרתי אותו, אולם כעבור זמן ידוע נזכרתי, כי ראיתי ב־1920 כשועד העזרה הפא־ריסאי לקרבנות הפרעות באוקראינה החליט להעלות פאריסה 40 יתומים, סיני או רבעלי מלאכה בנקשה לתמוך בידו ולהסציא לילדים עבודה וכו', אחד הראשונים שנענה לקריאתנו זו היה שורצבורד.

התובע: האם פסלורה הוא אכיר הפוגרומים, האם הוא המציא? גולדשטיין: לא, תחת ממשלתו נעשו הפרעות למאות, קמפינקי: הידעת כי גם דניקין היה מהחיליי־הפיעות? גולדשטיין: כן, שמים או שלש, קראתי בעתונים, קמפינקי: ומה ידעתם על פוגרומים של בולשביקים?

גולדשטיין: היה אחד או שנים, מצבאותיו של פסלורה היו עובדים כבולשביקים ומעוררים שם את בולמוס־הפרעות.

קמפינקי: הידעת על האמצעים שאיזו בהם פסלורה נגד הפרעות? גולדשטיין: כלומר על האמצעים שאיזו בהם לאחר שנכרתו מאה אלף נפש מישראל, לא ידעתי על אמצעים כאלה סאומה, בהיותי באוקראינה, לאמר כימי הפרעות האיומים ביותר, לא אחו פסלורה בשום אמצעים — שננגד.

קמפינקי: הלא הוציא כרוזים ולא כל האסמנים מחוליי־הפרעות היו כפופים לפסלורה, למשל האסמן קוזיר־סירקי, בזה מודה גם ועד המשלחות היהודיות, טורים ושורצבורד (מששעים): גם הוא היה סכני־בריתו של פסלורה.

גולדשטיין: שמעתי עדות נאמנה ספי אנשי אוברוין, נולם ידעו כי כנופי־יות־הפרועים נמנו על ה־פסלורה, ואנב: האם פסלורה יכול היה להשתתף בכל הפרעות?

קמפינקי: אדוני עורך הדין, כנראה חביב עליך דרך־החוכמה, גולדשטיין: לא, אין אני מתוכח, הנני אומר את אשר ידעתי.

הקהל צחק, ונס מפנקי בתוכם, טורים: גולדשטיין נמצא עתה בנכר, בפטרבורג הוא היה פאר עורכי הדין, כימי־הצאר הוא היה סינורו של טולסטוי.

קמפינקי מקריא תעודות שונות על פרעות, שנעשו ע"י צבאות שאינם פסלוראים, טורים מעיר, כי אעפ"י שבמפלגה הקומוניסטית נמצא רק אחוז אחד של יהודים, מצא פסלורה טוב לפניו לדבר בכרוזיו על הבולשביקים והיהודים כעל שמות נרדמים.

גולדשטיין: בימי־הפרעות נשא ונתן פסלורה עם צדדים שונים, עם הנרמנים ועם ממשלות־הסכסם ולשם כך נחוצים היו הכרוזים האלה.

קמפינקי: האם האידאה של פס־לורה הייתה אנטישמית?

גולדשטיין: פסלורה נלחם בשני אויבים: בסקורופדסקי ובבולשביקים, נגד סקורופדסקי היו בפיו ערוכים וסרורים נמוקים מספיקים, אולם הבולשביקים עלו עליו בהכמת הדימוניה ולפיכך השתמש פסלורה במלחמה נגדם בשמותיהם הילותיו ביהודים, כזאת הייתה האידאה והפוליטיקה שלו.

קמפינקי מקריא שוב פעם כרוזים, גולדשטיין: אדוני עורך־הדין, הכרוזים האלה — מנין? אלה לא נפוצו בין החילים כלל, אנהנו אספנו את כל הכרוזים למיניהם וכזאת ככל אלה לא מצאנו, דומה שהם חוברו בכונה תחילה בשביל אכספורט לחוץ־לארץ.

טורים: עומד לפניכם ראש־הועדה לחקירת־הפרעות והוא מציד, כי הכרוזים האלה לא נפוצו בין הצבא, כרוזי קמפינקי דם אמנם סנו ידוע של ספרות, אולם אם תעודות כלל.

קמפינקי (צועק): האם כל החילים שעמדו בשדות־הקטל ליד הסנה או וורוין, ראו את כל פקידותיו של דלפר, אני וגם אתה היינו חילים ובגל זאת לא ראינו את הפקודות האלה.

טורים: דומני, כי קיים הבדל ידוע בין זופר ופסלורה (צחוק באולם), כרוזיו של זופר נסתיימו בנצחון ואילו כרוזיו של פסלורה בשחיטות של רבבות־קרבנות, לזכרו של פסלורה מלגלגין מעפ־ספרות ולא מסקידין על החיילים לפרעות ולפיכך הוא חייב להן, הידועים לכם מסקידין כאלה?

גולדשטיין: לא, קמפינקי: (צועק): אין אתה יודע כל־ס.

גולדשטיין (בסנחה): הנני יודע יותר מדי.

התובע מעיר, כי כל הפקודות נדפסו בז'ורנאל הרשמי של ממשלת פסלורה, טורים שואל, אם כל החיילים קראו את הז'ורנאל, ציחק באולם, נכנסת העדה רחל גרינברג, שעבדה ביום הפרעות בפרוסקורוב בתור אחות רחמניה בבית־החולים, היא מספרת בקול עצוב.

— הפליאני ביותר הסדר אשר בו נעשו הפרעות, עוד ביום הששי לשבת, ערב הפרעות התרוצצו הידמאקים ברחובות ובפייהם צעקות־פרא, הם תרו וריגלו את הרחובות היהודים, בשבת בבוקר נפלה לקרבן צעירה יהודית אחת, טרנספנברג, מריה בחלון, בשבת בשעה השלישית אחרי הצהרים יצא החיל בתומרת ושירה, רופאים ואחות רחמניות, הם פרצו קבוצות־קבוצה לבתי־היהודים, נערה אחת, רוזה קיקוס, אשר מפלתי בה, ספרה לי, כי סכל בני־משפחתה ניצולו רק אניה, אחיה והיא, שנצטעו קשה, הידמאק דקר את אמה בצעקה: יחי הבאטקווי, ילד בן חמש גדלק סמוז מעצמת הפצעים ומה על ידי בבית־החולים, לא אשכח לעולם שתי יידות בנות 12 ו 14 שנה, אשר הוכאו כמעט מתות לבית החולים, הרופא, רומי, צוה עלי לשלוח אותן לבית חולים אחר, כי בית־החולים שלנו היה מלא וניווא אדם שסוע ופצוע, ילד אחי הנתתי על השולחן, כי היה קרוע ממש לנורים, הוא ירא היה לצעוק, הוא קרא בלחש לאמו, לא אשכח את מחוות־הבעתה שעמדו לנוכה עיני: נערה צעירה — 40 מעלות חום, נרשחתי מעד

פניה, כי שמה אחי להידמאק, הילדה מתה מתוך מכאובים נוראים.

העדה פורצת בכבי, גם שורצבורד כובש את פניו בספסל ובוכה, נשיא־בית הדין והמושבעים נדהמים לשמע הדברים ובקהל נראות דמעות בעיני־רבים, רחל גרינברג מתאמצת להמשיך, התובע שואל עד כמה היא מטילה את האשמה על פסלורה.

טורים (מצביע על שורצבורד): הפעם ראיתם את האיש הזה ודמעות נושרות, מעיניו כי שמע שנית את הוועות שנעשו באחיו, אשר את נקמתם נקם, ולך, וולם, אניך שאיל, בא איש ינקום את נקמת הפרעות של דניקין, כי אז הייתי טנין עד הנוקם באותו העזו כאשר אנן הסעם על שורצבורד, אנב, דניקין היה מידידה של צרפת, כנראה אין אנו תמיד מצליחים להחבר לירידיים, כאשר איתה נפשנו.

גרינברג: לא ראיתי את פקודותיו של פסלורה הקוראות לזבח, אולם ידעתי כי הרוצחים היו שופכים דם יהודים בקריאות: יחי הכאפקי פסלורה! בכזו פסלורה לפרוסקורוב לא ענש את סמור סנקו והרוצח נשאר בעיר ולגלג לנו ואיים עלינו, לא אחת אמרו לי שרי צבא אוקראינים, כי בושה תכסם לזכר מעשי פסלורה, כל אנשי פרוסקורוב ברור וגלוי להם, כי פסלורה היה יכול לשים קץ לפרעות והוא לא עשה את זאת ולכן נשית עליו את הפאת המע־שים המחרידים העומדים עוד עתה לגנר עיני.

נכנס העד עוהד סליוברג, התובע חוזר על השאלה הסטריאומיפית הידועה, סליוברג: נמצאתי בספרבורג בועד העזרה הסרכזי לקרבנות המלחמה והפ־רעות, הניעונו הידיעות על הפוגרומים האיומים וכולנו נודעוענו עד עומק נפשנו, פסלורה עמד בראש הריפובליקה האוק־ראינית, היו לו שליחים וצירים ליד הסטשלות במדינות רבות וגם בפאריס בשעת כריחת הוזה השלום, אנהנו הרר־סיס ידענו, כי אם ממשלה רוצה אין גם פוגרומים, יש לנו נסיונות משנות 1906—1906, גם מנסיוני אני הנני למה, כי הממשלה יכולת לעכב בעד פרעות, הועד שלנו הפיל על עצמו עמל־ראי יתואר, חצי מיליון חילים יהודים עמדו במערכות המלחמה, רבבות הרוגים וסצר־עים וסנורשים בנורת נישקיבויץ, התנ־שויות, שנפלו להן לקרבן יהודים ונוצרים, לא היו קריות בפניו פוגרומים, אולם בפ־סקורוב, אוברוין, זייטסור היו פרעות מסס, פסלורה היה השליש העליון, אם

מאת סופרנו בפאריס

לא היה בכוחו לעכב בעד הפרעות — למה לא יצא בדימוסו ואיכה העיד לדרוש, כי יחר הממשלות תכנה בו ובשלמונו? הלא תחת ידו היה צבא ספור עם שרי אלק, ראשי נדודים ונגרלים והוא היה מעניק להם תארי־כבוד כידו הפונה עליו, אלא מאי? לא היו מוונות, אמר, איסוא: קחו את היהודים האלה, תעשו בהם כטוב בעיניכם והיו לכם למחיה, הרבו מה לדבר על כרוזים, אולם מה כוחם של אלה? צריך היה להושיב דינים מסמרים ולהמית את החיילים ביריה, ובלי כל דחויים, פסלורה היה לפנים לבדר פשוט ואם עלה לנרולת ראש ממשלה, בודאי נתן ברצון עז, למה לא אור את רצונו זה, כיו לשים קץ לפרעות? אומרים, כ הוא היה מידידי היהודים ויזכה אותם באב־טונוסיה, הלאוי אותה עזב ואת חיי היהודים שפר, אנהנו לא נשכח לו את מעשיה, כאשר לא שכחנו לרומא שהסכה את ירושלים לעיים, אפשר שמיטום היה איש טוב ונבון, אולם אנו נדע לעולמים רק את מיטום הרשע, יידיים אנו לאומה האוקראינית, אולם לפסלורה לא נסלח את סכלנו ומכאובנו.

קמפינקי: איך תדרוש מפסלורה לצאת בדימוס? הלא ידעת כי הוא אמר לקיים את עצמאותה של אוקראינה, גם ראסם מודה בכך, הידעת את ראסם? סליוברג: שמעתי עליו, הוא המס עלינו צרות רבות.

קמפינקי: הוא בולשביק? סליוברג: כן.

קמפינקי: אין מסתלקים על נקלה מהנה הממשלה...

סליוברג: אם כן, ישא באחריות הפרעות.

קמפינקי: וגם בעד הפוגרומים של חבורות הלספים?

סליוברג: הוא אחראי לפרעות של הצבא הספור והספוק לו: פרוס־קורוב וייטומיה, אוברוין.

קמפינקי: וקוזיר־סירקי?

סליוברג: הוא נשלח לעזרתם של צבאות פסלורה.

טורים: אתה מונרכיסט? סליוברג: שמועת שוא היא, הנני די־קראט סחון.

טורים: לאמר קדיט ימני, אשאף־איסוא: האם לפי השקפותיך יכולת לדבר לטובת שורצבורד אילו היה סוכן הציקה והבולשביקים?

הנשיא מפסיק את הישיבה.

פרשת נישום שוארצבורד

(טאת סופרנו המיוחד)

אחרי ההפסקה ממשך סליוזברג ואומר: לא הייתי נומל את רשות הרבר באותו המשפט אילו השדתי את שורצבורד בבלשבינות. אני לא הכרתי אותו. אולם קבלתי ידיעות על פעולת העזרה המאומצת שלו ובי נשבעתי, כי הוא איננו סוכן הציקה. אתמול דברתי עם בורצב, המהפכני הרוסי והמומחה המפורסם לחקר של עניני פרובוקציה, והלה מסר לי בכתב, כי דובקובסקי המאשים את שורצבורד ככולשביזם איננו אלא פרובוקטור משנת 1908. בורצב נרש אותו מחדרו. בשנת 1917 נפגש אתי שוארצבורד בתור מתנגד הכולשביזם קים. הוא עשה עליו רושם של אדם מהוגן ושיב.

וילם: אני מעריך את פעולתו של בורצב נגד הכולשביזם, אולם אני עומד בשלי ומכריח, כי שורצבורד הוא בולשביק.

טורים: אימתי חוכחונ?

וילם: תניע השעה (צחוק).

סליוזברג: דברתי רבות עם האר קראינים ונסיתי להוכיחם, כי נמוקי של שורצבורד הוא מוכן ומספיק די צרכו. מבין 15 מיליון יהודים נמצא אחד אשר נמר בנששו לבצע את מעשה הנקמה. נמוקים אחרים אין. עליכם היה לבוא לאזכרת נשמות של קרבנות הפרעות, שנערכו בימים נוראים בבתי הנסתי: בפאריס, ולשמוע את היללות ונאקות הבכי וידעתם כי נככה לחללינו כאשר בנינו לחורבן בית המקדש.

קמפינקי שואל אותו, אם ראה את סקודותיו של סטליוורה הקוראות לטבח. סליוזברג: לא קראתי מעורי את סקודותיו של טיטוס להחריב את בית המקדש, ואעפ"כ ידוע ונלוי לכל באי העולם, כי טיטוס החריבו (סערות צחוק). לבסוף מוסר סליוזברג הודעה בענין ההתישבות של היהודים באוקראינה. הוא התנגד לרעש אשר הוקם מסביב להתישבות הזו, אולם אם הטריוזוביך רואה בהתישבות זו טעם ונמוק מספיק לשנאת ישראל, יש להניד, כי עתון אנטישמי הוא. הרברים אמורים ב"8000 משפחות וב"100.000 הקטאר אדמה, אשר עליהם התישבו יהודים, שהבולשביקים סתמו את כל מקורות פרנסתם. קמפינקי: אולם על אדמת אוקראינה התישבו יהודים בולשביקים מרוב מיה הנדולה!

סליוזברג: לא, יהודי אוקראינה בתכלית הפשמות.

נכנס העד ולדימיר טיומקין והר פעתו עושה רושם רב על בית המשפט, הוא מדבר בעזרת התורגמן האידי, טר רים מעיר, כי טיומקין היה יושב ראש הנסיה הלאומית היהודית בקיוב ועדותו חשובה.

הנשיא: מה תוכל להניד על אחי ריחו של סטליוורה לפרעות?

טיומקין: רבותי, דיני המושבעים, אנכי זקנתי ועוד מעט ארד אלי קבר ורחוקה נמשי מלהעיר שקר על אדם, אשר איננו עוד בין החיים ואשים יד על לוח לבי להשבע, כי סטליוורה היה האחראי הראשי בכל הפרעות שנעשו ביהודים.

קמפינקי: מימות טיטוס עד כאן? טורים: כן — תוכל להכניסו ברשימה.

טיומקין: חרשוני לספר באוניכם מתולדות אוקראינה והיחסים שבין האר קראינים והיהודים היושבים בארץ זו. נולדתי באוקראינה, אהבתי ובה הנצה שהרות נעורי, אחרי כן עברתי לסטר בורג לנמור בה את חוק למודי וכשהי זרתי ממנה לאוקראינה התחלתי חולם את חלום הנאולה של הארץ הזו אשר אהבתי את יושביה ומרתה. חלמתי, כי בבוא הנאולה ונשבור את עול-העריצות, אשר הכביד עלינו את אכפו יבוא ימי אורה לשתי האומות.

טורים מבקשו לדבר על עצם הענין.

טיומקין: ריה הדבר ביום 14 דצמבר 1918. פטלורה כבש אז ראשונה את קיוב. שמה עברה גם הדיקטטוריה—אני קבלתי את פניהם בשם משלחת יהודית, ראיתו אז ראשונה, אולם משכנר קראתי את הקדמתי לספר אחר ובה הוא מביע את רחשי-אהדתו ליהודים.

ככדתי איפוא את האיש הזה והקבלתי את פניו בשמחה ובלא מרמה. הדיקטטוריה החליטה לכונן מיניסטריון לעניני היהודים. אנהנו התנגדנו לכך, כי בחוק הדיקטטוריה הלחלו מנמות בולשביסטיות, בתור יושב ראש הכנסיה היהודית-לאר מית באוקראינה הנני מצייך, כי השמועות על הכולשביזם של ההמונים היהודים—בשקר יסודן, 80 אחוז מאוכלוס-ישראל היו ציונים וחרדים, האלמנטים השמאליים היו כדי 20 אחוז וגם ביניהם היה מספר השמאליים הקיצוניים ועום. היהדות האוקראינית לא ידעה עוד את טעם הכולשביזם והיו רק קבוצות זעירות ונטולות-חשיבות, ואשר לפרעות, ימים

מספר לאחר בוא הדיקטטוריה לקיוב נתקבלה ידיעה על פרעות שהתחוללו בעיירה סטוכה, לא פנינו אז לפטלורה ושרי-העיר הצבאי הודיענו, כי החילים הם רעכים ללחם ולכן הם שורחים את ידם בכיזה, מחיתי נגד הטענה המשונה הזו, העושה את היהודים שער לעזאזל, אולם שר העיר ענני: אף לבי מיצר, אולם לא אוכל הושע, אולי תדבר עם פטלורה, למחרת-היום נתקבלו ידיעות מדאינות מסקומית שונים, מחובתי היה לפנות לדיקטטוריה.

טורים מבקשו, כי ידבר על אחריותו של פטלורה.

טיומקין: הדיקטטוריה היחה סור-ככת משני חלקים: הצבאי והאזרחי. החלק האזרחי היה נשול אפשרות פעולה בלעדי החלק הצבאי.

מאת סופרנו בפאריס

המטה הראשי וכששאלתי לגורל הילדים השיבוני: הם במטה הראשי שבשמים. הבינתי כי גורלם נחתי. הפטליוראים אמרו גם להתקש ב'י' אולם היו חתה ודי תעודות מטעם הצירות הנורכנית וניצלתי. כעבור ארבעה ימים נמצאו הנערים הרונים ונוסוהיום מהנוללים בעצייער וכלבים לקקו את שארי עצמותיהם. לקסחי את עצמותיהם של עשרים חללים והבאתים אל העיר. אחרי כן נודעני. כי הילדים הובאו אל המטה הראשי ושאלו: האם יזידים או לא? קצתם אמרו שאינם יהודים, אולם בני – אעפ"י שהוא סמוציאקראים – נצטרף לרובם שהוכו ביהדותם. רבותי המושבעים, אילו ראיחם את השדה אשר הוסלו שם החללים המכורסמים של הצעירים והיחם מרנישים בוועת'הפוגרום, אני בקשתי אחרי פטליורה, רציתי להקדים את מעשה'שוארצבורד, נקמתו של זה היחה קטנה מדי, אומרים מה להוכיח כי פטליורה איננו החיוב הראשי, אם כן חנודוני – מי הוא החיוב לאמתו? החיוב הוא אך ורק פטליורה, הוא לא היה ראוי להמתה זו שנפלה בחלקו.

טורים מידיע על היוהו מוכן ליותר על מאה העדים שלו, אם גם הקטיגוריה תעשה את זאת, וילם וקמפניקי מתיעצים רנעים מספר והם מודיעים על הסכמתם, הנשיא נועל את היש בה

קמפינקי: דוכה אחת לאדם סייאש. אולם אל חשים אותי כאחד מאויבך. רסביני נא, מפני מה לא נעניחם להזמנת הממשלה?

מוצקין: נמסרה לנו הוסנה רשמית ללא הצעות מעשיות.

קמפינקי מקריא את מכתבו של זנגביל, הכתוב באהרה לממשלת אוקראינה.

מוצקין: זנגביל היה בל' גרין ואילו הפרעות – באוקראינה, רק אומה אחת גרדפה בעצנו – הארמינים ואנחנו היינו הראשונים אשר הרימונו קול צעקה נגד הריזיות הארה.

אחרי ההפסקה מקריאים את מכתבו של ד.ס.ד. בופאלקו האנוני, כי פטליורה השתרל לעצור בעד הפרעות.

נגנס העד יעקב סטרא, מי שהיה מספק בצבא הרוסי, בנו נהרג מידי הפטליוראים.

ספירא: אני רוחש אידה למעשה שוארצבורד, לפני בוא פטליורה בפעם הראשונה לקיוב נתארננה הננה עירונית, המורכבת מתלמידי בתי הספר – מהם גם בני, אחרי נכיסתו של פטליורה וחילומי נפלה הברה, כי באחת מפלוגות ההגנה נמצאים בולשביקים. הפטליווראים חפסו את הפלוגה והעבירוה. 6 פרסאות מקיוב, היינו טבורים, כי כעבור שעות מספר יוצאים לחמש, אולם כאשר ראיתי כי הנערים אינם, נסחתי למקום

מוצקין: מוכן שווה רעתי ולא דעתך. עמדתו של פטליורה היחה מנוולת.

קמפינקי: היכן היית בימיהםהמלחמה? מוצקין: החילה בגרמניה.

קמפינקי מתיך.

מ'צקין (בהתנווה): מה רצית לומר?

קמפינקי שוחק.

מוצקין: אחרי כן בקופנהגן, בניו יורק, שוב בקופנהגן ולכסוף באתי לועידת השלום בפאריס.

קמפינקי: האם הוזמנת לחבר אנקיסה על הפרעות באוקראינה.

מ'צקין: כן, מטעם הממשלה האוקראינית ב'1919, אני לא קבלתי את ההזמנה, משום שהיא היחה מכוונת אלי בתור פרט, אני דרשתי כי הממשלה תפנה להסתי באורח רשמי, ואמנם לכשהוזמן ועד המשלחת – נעניתי רחומנה, אולם לא ניתנה: לנו האפשרות לעשות את התקירה, וקימונו צעקה נדוכה ומרה, ונתשובה באו הכר דים של פטליורה.

קמפינקי: הנני סבין לעצרכם וברצוני להקל עליהם.

מ'צקין: לא, לא תוכל יחקל עליהם, כי מרוב צנזר עובד הלצ על נדוחי, אלה אשר השתחמו באכזנה בצערנו נספלו איננו, הלך אתנו המצפון הנדול אנפול פראנס.

פרשת משפט שוארצבורד

טורים: לא באנו להאשים את דניקן, אשמתו גדולה והנני מוכן להגן על הנוקמים.

החובע (מקריא את התוכיר): פ"ל ליורה נהרג, איפוא, בשעה שאחה האשמת את דניקין...

טורים: האם ארזני החובע מערער על אשר דניקין לא נהרג עדיין (צחוק). טיוסקין: אין אני משנה את דעתי, סבורני גם היום, כי חילות דניקין פרעו פרעות איומות – הם שפכו נפש עד נשי ישראל ושרפו אותן כאש כאכוקות חיות, אולם בפרעות אוקראינה חייב פטליורה והוא אחראי להן, כי בידו היה כל השלטון.

קמפינקי: אשמתו גדולה יותר מזו של דניקין?

טיוסקין: דניקין היה משועבר לעבאותיו ואילו פטליורה רדה בחלו. הנשיא נועל את הישיבה.

ישיבה שביעית

קמפינקי מעלה מחרש ומקריא צ'מפית של סוסמן בקרלסנד ומקריא צ'מפית מספרו של מרגולין.

קמפינקי: מרגולין הוא יהודי גדול...

טורים (משסעז): מרגולין היה צירו של פטליורה ולא יהודי גדול, אלה הם תרתי דסתרי.

קמפינקי: האם מרגולין ראוי לאמתו?

טיוסקין: כן, אולם הוא מסר המונה מסולפת של המצב.

קמפינקי: האם אמרת למרגולין,

כי דניקין הוא ראש החיבים לפרעות? טורים: כן, דניקין הוא מושע, הלא אמרתי, כי אנן על כל אשר יבוא לנקום את נקמת הפרעות, מעשי'עבאותיו, טיוסקין: מרגולין כתב את ספרו עמי' עתונם.

קמפינקי מקריא תעודות המוביחות, שדניקין סור את הקהלות היה דיות, מיסר מקדים יהודים.

טורים: למה חרבה להקריא את הנושות האלה? דניקין שפך דם יהודים, אני אנן על אשר יתנקם בו, ואחה, קמפינקי, תהיה בודאי מנינורו של דני' קן (צחוק באולם).

נגנס העד צ'יריקובר והחובע חויר על שאלתו הרגילה.

צ'יריקובר: הנני היסטוריון והייתי באוקראינה, וידעתי את מצבה ומעכדה. אספתי חומר רב כדי ארכיון ענקי – תעודות, כרוזים, תצלומים, מאמרי'עתונות, ספרים, הנני להצגיר בה: פטליורה חייב לפרעות, הוא היה ראש הממשלה ובידו היה כל השלטון המלשי, דוגמת

סוף הישיבה הששית

טורים: מי היה המניח האחראי

של הצבא?

טיוסקין: פטליורה.

קמפינקי: מנין לך זאת?

טיוסקין: אוכל להוכיח זאת בעובד רות, בהתקבל הדיעיה הפתחירות הראי שוגות פנינו לויניצנקו, כי יאחו באמצ' עים נגד האספן אנגל, מוולד הפרעות בכמסין. ויניצנקו מסר לנו, כי אנגל הרצא להירג, אולם כעבור ימים כספר שמענו על שחיפות חדשות מעשי ידי אנגל וסיעתו, אחרי כן התחוללו הפרעות הגדולות והאיומת – רכבות יהודים נהרגו ונשחטו – אבות הוסתו לעיני בניהם וכתים לעיני אבותיהם – בנות אונסו על חללי'אמותיהן והן נצפו לצאת כמת לוח על נוסת המוסתים ואמהות אונסו לעיני בניהם. בשתי עיני אלה, אשר כבודו מנוקן ואשר אביש בתן נכחי – בנינו אלה ראיתי את המונות'האימים, אשר אספר עליהן הפעם.

טורים: אולי הספר על התערברי

יותיך אצל פטליורה.

טיוסקין: הוברתני לפנות אל סטר ליורה, אמרתי לו, כי אפילו בהותו שונא ישראל מצוה הוא בתור אוהב מילדתו לעצור בעד הפרעות, כי בעק' בותיהן כרוכה סכנת כליה לריסובליקה האוקראינית, כאשר אין לך נאוליה הנכתמת בדם רכבות יהודים נקים.

קמפינקי (בתנועת'כמול): רכבות? טורים: עשרת'רכבות יהודים נהרגונו טיוסקין: פטליורה הקשיב דבריו בקרירות, בשקט, באר שות ואז כריד שול: נראז ואולי נעשה דבר'מה.

קמפינקי: החורז לתאר את יחסו של פטליורה.

טיוסקין: הוא דבר במטוהה נמורה – הידיעות לא התרדוהו כלל – אנני דרשתי בתוקף, שיאחו כאמצעים נמרצים, כי ידעתי את עוצם השפעתו על הצבא, אשר הנריצוהו כאחד האלילים, רבותי המושבעים, פטליורה היה חזירי אשר היה יכול וזחויב לעכב בעד הפרעות! טורים: תוסף לספר על השיחה ב' ניכס.

טיוסקין: אמרתי לו, כי הוא מוכל את חרות אוקראינה בדם י'ראל, יצאתי סכיתו מרוכז ורצוין, אנחנו היינו מקר רבים לממשלה וחינו היו תלויים מננה, כי אילו ראיחם, רבותי המושבעים את מחות החרדה...

החובע: בתוכיר לקונרם הציוני בקרלסנד נאמ'י בשך, כי דניקין הולל את דפרעות האיומות ביוהר.

פרשת משפט שוארצבורד

(מאת סופרנו מיוחד בפאריס)

ישיבה שמינית

פלורי פותח את הישיבה ושואל את המושבעים אם שורצבורד ירה בפטר לורה, אם הרנו בכונה תחילה ובמטרה שנקבעה מראש. וילם פותח את נאומו בהבעת תודה לעורך־הדין פונגסקי. הוא מזכיר, כי הכנסיה הרוסית־אורתודוקסית נועדה לתפילה מיוחדת לזכר־נשמתו של פטרורה: דמעות נשרו מעיני המפסללים, כי בנו על מות המנהיג הגדול, אשר היה לנס האומה האוקראינית, בנו לזכר־הנבור שהמשיך בעוון את מסורת־המלחמה על עצמאותה של אוקראינה.

— רבנות, הביטו כנאמנים פה וחבינו מה נדולים רבנות אשר היה דים גייסו למשפט הזה. גדול כבודה של קהלת־היהודים בצפת שלא הצטרפה לגוס הכולל הזה. אם גם־ישראל בחר לעצמו את שורצבורד כנבור יערב לחכו. עמי־ישראל חולם מאז להשתלם על העולם כולו וגם הפעם הזור הוא על נסיונו. שורצבורד איננו נבור. פטלורה נלחם בבילורוסים ודניקין, בפרוצק, בכנסיות־לסטים, באנרכיה ותחת ידו היה חיל דא גדול — ובכל זאת נלחם גם בפונרוטים. היהודים סמאנים להודות בזה. אולם העד הכלח־מפלגתי וצרפתי בודרי אשר חי באוקראינה 29 שנה העיד, כי פטלורה התנגד לפרעות. יותר ממנו לא יכול גם לעשות אפילו הצבא דגרמני המפורסם במשענתו. לא רק בימי פטלורה היו פונרוטים, אימחם מוטלת על היהודים גם כום לאחר הרצחו של פטלורה. ידעתי כי גדול סבלו של עמי־ישראל, אשר בניו נצבים ועומדים בירושלים ליד הכותל המערבי ומבכים את הורגנם. אולם יש שהיהודים ממיטים שואה על ראשם בעצם ידיהם. בציקה הכולשניסמית ישבו יהודים, ואפילו נשים יהודיות וזה הרניו את ההמונים. סופרים יהודים רבים מציינים, כי היהודים נצטרפו לצהנייה־הביילשניקים. והנה באים להאשים את פטלורה בפרעות. הלא שמעכם מפי עד מהימן, כי פטר לורה נער במסוסנקו לאמר: בזוי־אדם, למה טמאת את מולדתך? הנה לפניכם ספרו של ברנרד לקאש, אשר נכתב תחת השגחת־הציקה, שם נמצאת תמונה אחת, אשר ב־קושריני צוינה כפונרום של פטלורה, אחרי כן נרפסה כספרו כפונרום סחם ובאלכום שהופיע במוסקבה הובאה כפונרום של דניקין.

הוא מצטט את ריינאך האומר, כי דניקין ובכנו עשו את הפרעות הגדולות ביותר. נווק בוינצינקו על אשר העז לבקר את האימפריאליזם הצרפתי, מתכל אח דבייו בנדרוסים כלפי היהודים, מזכיר את סאמריי של שורצבורד בעתונות האמריקאית, הזור על פעניתו, מערכב כל מיני פרטים וזערים ומנסה להוכיח, כי הרצח איננו אלא קימביניציה פוליטית. קמפינקי פותח במחמאות לילם. מידעיו יעוצו לוותר על נאום־הקטגוריה, אולם הוא לא נענה להם.

— אתה, שוארצבורד, הרנת איש חף ממשע, אמרתם בשם אוקראינים, כי

הכולשניקים הציו לו והיה אנוס להמלט לנבר. בפאריס חי חיים שלווים בענותנות והיה בשש־ש שקעה. ואילו שורצבורד זר סרחוק בא — אשר התאמר לראות בפטלורה את החייב לפרעות. אמנם לראכוני היה היו פרעות איזמות, אולם לא הוכח, כי פטלורה היה חייב לתן. העדים אשר הופיעו בפניכם היו קרובים אל החללים ודרכם של עדים כאלה שאובייקטיביותם לקויה ורסופה מאד. פטלורה היה אוהב־ישראל והחווה עם ז'בוטינסקי וכרויוו נגד פרעות יוכיחו. הוא ענש אפמאנים פורעים, סמוסנקו הוצא להורג, פטלורה רצה לכנס את הועדה לתקירת הפרעות.

אולם היהודים לא נסעו. הנני רוחש אמין לפטלורה והנני בטוח בצדקתו של המנהיג האומלל הזה. עם מותו ניעורה התרגנות גדולה בחוגי אוקראינים בברלין. פראג ופאריס. רבנים היו מקבלים את פניו בשמחה. הוא לא היה דיקטטור ולא עצר כוח לעכב בעד הפרעות. שוארצבורד, אתה לא נקמט את נקמתי עמך — היו לך שוחפים, עשת כמעשה יהודית אשר השכירה את הולופורנס והרנת איש ללא הגנה וסחרה—התפקיד של ברוטוס וקסיוס אינו יאה לך. מתוך עומק לבי אימר לכם: תדונו אותו בכל חומר הדין.

פטלורה הוא החייב לפרעות, ותחת ידי פלנרמות רבות שר הסתדרויות אוקראיניות המנינות על כנור־פטלורה. ווא היה סוציאליסט ונספת לאינטרנציונאל השני. הוא היה לכלר פשוט ומיצו עמד לו לעלות למדרגת־מנהיג. הוא היה חדור כולו רעיון־העצמאות של ארצו ואמחוו. שום איש, לרבית ההיסטוריון אשר העמיק חקר בעשרת אלפים תעודה, לא הוכיח לנו, כי פטלורה צוה לפרוע פרעות, וישלח מתאר את האנדרולמוסיה שירדה בימי התהפוכות בצרפת במאה ה־17 ואת חוסר־האונים של המנהיגים לנבי המצב. מי יוכל בידיו לעצור ים ודכיו. והוא הדין לנבי פטלורה. האומה היהודית, הנוע ההיסטורי, אריס־טוקרטיה עתיקת־יוסין זו נושאת סבל וצער מנלות־בבל עד ימיה־הצארוים. הם נרדפים על צוארם אולם אינם עבדים, ותמיד הם מתעוררים וקמים לתחיה. ארכין את ראשי בפני הישישים אשר הופיעו אתמול, הנני מבכה את הקרבנות והנני מעריץ את אחדות־האומה הישראלית בפרוסקורוב־קופנהגן־ניו־יורק והייתי עוטה נאווה אילו היה אחדות כוו שורה באומה הצרפתית. הנני מתלמידיו של ארגנסט רנאן ולכן אעריץ את הנוע היהודי. שורצבורד טוען, כי הרג את פטלורה על הפרעות אשר פרע ועל תעמולתו לפרעות מעל עמודי, טריוובין. אולם אמיתות־הפענה לא הוכחה. כנראה, אין עדיין האפשרות לכתוב היסטוריה אובייקטיבית של הפרעות. דוגמה קלה לכך: קראו את הומניטה, קושריני, אָוורי ותראה לעיניכם המונה אחת ואחרי כן תקראו את אָקו די פאריס, פאריס־מידוי, אקסיון פרנסיו ותראו לעיניכם תמונה אחרת. רכותי המושבעים, הנכם בודאי חברים לספלנות שונות והנכם קוראים בעתונים שונים. אם שבזה מכם הם ריאקציונרים יצא שורצבורד חייב ואם ז מכם שאדלים הוא יצא זכאי. אולם סבורני שתוכרו, כי דיינים פושבעים אתם. ירדי טורים, אפשר לדבר על אחריותו הרשמית, האומניסטרטיבית, המדינית של פטלורה, אולם אין מקום לדבר על אחריות אישית. לא כל יהודי הוא יהודה איש קריות. הנה לפניכם דויה של הועד היהודי־אמריקני מ־1926 המגנה את מעשה שוארצבורד והמצדיקו רק מבחינה פסיכולוגית של הרוצח. ואין נגב קרוי נבור, אם לא תחייבו את שורצבורד חוספיו על שמונה מעשי־הרצח שעשו זרים בתוצות־פאריס עוד כהנה וכהנה. לא תצדקי אם 400 היהודים המכונסים פה יצאו בתרועת־נצחון ואלמנת הנרצח תצא אכלה וחסות־ראש. רבותי המושבעים, הנה לפניכם הצדק והקנאות ובחרתם בצדק.

עתה בא נאומו של החובע: — רבותי המושבעים, המשפט הזה אינו סנדר הרני. משפטכם תחיה בו חשיבות גדולה לנבי אירופה והעולם כולו. מי הם שוארצבורד ופטלורה? פטלורה הוא נבור לאומי, שעמד כראש הלווחמים על חרותה של אומה וסולדתה, אולם

דהארם, דניעו בנפשכם מה נול הפחד והכעסה ברחובותיהודים, כשעמדו בו הפורעים ושחטו ללא רחם. מכריחים את הקרבנות האומללים ללכת בשיר קולם, מושמים את הבגדים מעל הנשים ומכריחים אותן לצעוק: יח קיודי-סירקווי הם צועקים—כי בלבם מהבהב עוד שמיך תקוה, אולם לשוא התחלת, הפורעים הורגים את כולם לפי חרב, ושורצבורד ראה וידע את כל אלה.

ב 1920 בא שורצבורד פאריסה ומתאורח ואומר בלבו: אנכי אקום את נקמת-עמי, שואלם למה דחה את יום הנקם, בצרפת ניגעה במקצת רוחו והוא התאמץ להיות לעור לקרבנות הפרעות. הוא הסתכן לחיי-שלוח.

אולם פתאום נצנצה לפני עיניו יד-עה בעתן: ספליורה נמצא בפאריס, באותה פאריס אשר שורצבורד הביא אליה את היתומים הפשוטים של קר-בנות-הפוגרומים.

האת, היתומים הפעוטים האלה! דיווף קטל מחבר, המרכבה והערבות האדומות, נורני סויריו שהוא יודך, קמפינקי, ראו את היתומים האלה בעמק יזרעאל ובבשרם נראים עוד הפעמים וכשמזכירים לפניהם את שם-ספליורה האחוס רעדה, כי בכתיחם באוקראינה היו אמותיהם אומרות להם: ילדים, אל תישנו, ספליורה עליכם!

שורצבורד הרג את ספליורה, הוא נפל על עצמו את האחריות, נפונה אל וילם השליך אחרי גוף את כל הבדיות על שותפי-שורצבורד, יגוח קובל על מצבנו בשלום! חשכה גם את ספורי האגדה על הסכתב לאשתו, הגה כירי העודה עם נושפנקה משנת-1836—סעות של עשר שנים חמימות—ואתם מרחיכים את הרבור על אחר של שעה אחת בנוש-פנקא של הוואר!

אדוני רחוב, אמרת כי בסדינה אחרת היו עונשים את שורצבורד בכל חומר הדין, הזכרתי כבר, כי ב-1920 זיכה בית-המשפט בלונדון את רוצחו של וורובסקי וכי ככרלין זיכה בית-המשפט את רוצחו של חלעת, חליגם של הארמנים, אם גם הנגדל הספורסם ליהכן לביח סדרם בא להגן על הגרצח.

ש דצבורד נקם את נקמת נועו, מבני משפחתו נפלו לקרבן-השפליורים שני ניסים, דוד, אשתו הראשונה של אביו, שארי-בשרו כבלטה, אנדוין ורכים אחרים ב-350 הערים הפורעות.

אמנם, ספליורה לא התחיל את ממשלתו בפרעות, אולם הוא סיימה בדים ניגיה ופוגרומים, ספליורה הדימוקרט וספליורה הפורע—איוו סתורה טראגית חוצצת ביניהם! הוא היה מעורר את הפורעים אשר בראשם עמד, הוא סבל את התנועה הלאומית של עמו בנל-ידם של יהודים.

משנת 1917 סחלחלה בתנועה זו אינספריציה גרמנית, ספליורה כובש את קיוב עם הצבא הגרמני-אוסטרי בשעה ששורצבורד נרש את הגרמנים מצרפת. מאסם כשרון להגשים את משאת-נפשו סחיר ספליורה את הפרעות השישיות, דימוסנקים והפאלינקים שחשו הינוקות, אולם שר-הצבא שתק.

שורצבורד יושב זה שנה וחצי בבית-הכלא, הוא סתנהג בהלכה וכל המסונים עליו סחגבים אותו, רבותי המושבעים, אם תשפוטו למאמר אפילו ליום אחד—תסלפו את המשמעות האמתית של המשפט הזה, בכם, רבותי המושבעים, מנולם האינסטינקט של האומה הצרפתית. המהפכה הצרפתית הנדולה נתנה ליהודים שווי-זכויות כליתר האזרחים, גרוליה-האומה הצרפתית דרשו שווי-זכויות זה, כי זהו רעיונה הנעלה של צרפת, עתה צריך להשפע בכל עונו קולה של צרפת הישרה והצודקת, שלא לשבור אח כוחה המוסרי של ארצנו, רבותי המושבעים, לא שלום שורצבורד עומד לפניכם כי אם הפרעות ביהודים, שורצי בורד כתב במכתבו לאשתו: יחקו על מצבת-אבי כדברים האלה: בנק נקם את נקמת עם ישראל!

אתם תשפטו את הפרעות לשעבר ולהבא, תעשו למחים ולחיים כאחר.

לא עורך-הדין של שורצבורד מדבר אליכם, תקש בו לקולו של נשכמה, של ויקטור הוגו ויתר נאוני האומה הצרפתית.

יצאנא שורצבורד מזה כולו זכאי, כי רוכצת עליו הפריגיה של עמו, הזכרו, רבותי, כי מופלח עליכם האחריות לכבוד אומתנו ולחיים של רבבות אנשים.

פרשת משפט שורצבורד

(מאת סופינו: מיוחד בפאריס)

ינק שורצבורד את הרגשת-הכאב העמוקה, ב 1905 כהיות שורצבורד פועל צעיר נמשך אחרי חנועה נגד הצאריים, המשפחה האוסטרית שחמכה בשופרי-הצאר רדפה את המהפכני הצעיר ודנה אותו לכף-זוכה, אנב אורחא, עלי להעיר, כי אסור להסתמך בבית-הדין על האשמות שנתמקרו בחוקק ההגנה, שורצבורד היה אז בן 20 שנה וחי היה חמדים לאין ערוך, כי חור על ערים ועירות וביקש עבודה ללא הצלחה, אמרתם, כי שורצבורד הוא בולשביק ואנרכיסט, שני דברים הסותרים זה את זה, שהרי ידעתם על ההתנשיות שבין הכולשביקים והאנרכיסטים גרוסיה.

כן, שורצבורד היה אנרכיסט תיאורטי, אולם לא פירוריסטי, הוא נעשה בעל-מלאכה ועיר וחיו עברו עליו בשקט ובסתיונות והיה חביב על הברות, אראה לכם בקשה החתומה בידו 2000 איש משבניו הבלתי-יהודים, המשכתים את טוב-לבו ומדותיו המהיר גנות, כאשר נאמר שורצבורד — מה נמצא בכיסו? כרטיס-הכר של, התאחי דות להגת זכויות האדם, הלא המשר טרה הצרפתית אישרה, כי שורצבורד לא נספה לשום ספלנה ולא היתה לו כל שייכות לאספות פוליטיות, כן, הוא היה נמנה על ועד אחד — לעד היהודי להגנת קרבנות הפוגרום אשר בראשו עומד אויב-הבולשביקים סליזובר.

ב 1914 עם ראשית-המלחמה היה הוא אחד הראשונים שהתנרבו לענין הורים שבצבא הצרפתי, הקפיטן רופ כתב לו: היתה אמיך שלך הקפיטאן והברך המתגדבים, הוא עמד בהיות המלחמה ונמצע קשה, וכה דברי שריר הצבא הממונים עליו: הייל מהיר, חיל סופלא, שימש דונסא לחברי, והנה בשנת 1917 הוא נוסע לרוסיה ועומד להספה אל צבא-קרנסקי, אולם הצבא הזה נספורר ושורצבורד נסע לאודיסה, הגיעה השנה הטראגית, שנת 1919, אוקראינה כולה הפכה להיות נא חוין של שחישות איומות ופרעות של חיל-ספליורה, אשר החריב והשמיר עיירות שלימות, חברי קמפינקי תאר לפניכם את אימת-הפוגרום, ולסותר לחנור על דבריו, חתת ירי נמצאים הצלומים של תסנת-אימים שאין הפה יכול

מנאמו האחרון של מורים סרוב-אמן בכם, רבותי המושבעים, עשיתו אחסול את הצד האתראי וותרתי על 80 עדים, סהם אנשים המסמלים את נאון האומה הצרפתית ומשגבר-עיר נחיה, וותרתי על העדים אשר סבלו בעצמם מועות-השחישות והודעים את אחריותו של ספליורה, וותרתי על עדותם של 20 חילים יהודים מתגדים מחברי שורצבורד, אשר לחמו שכם אחד אתו בנגודה בשדה-הקטל הצרפתי כיתר החילים שלנו, אין אני מתחרט על צעדי זה, נטחתי על עצמי את סלוא-האחריות ולא שאלתי אם אתם, רבותי המושבעים, נמנים על המהנה הריאקציוני או הסוציאליסטי, אם תקראו את הסינר, אקו די פאריס, קומידין או את ה-סופליור, עשיתי את הצעד הזה כי ידעתי את הססורת האצילה של צרפת והנה לכף חובה את מעשי-הפרעות, הלא ממוסד צרפתי גדול אמר, כי האנטישמיות היא התנקשות בנצרות, הרי ויקטור הוגו וקרנו, דישאנל ונמכמה סחו נגד הפרעות, לא אשכח, כי אחרי הפוגרום הקישיניבאי ב 1905 נוסד ועד בפאריס לא רק לשם מתאה נגד הפרעות כי אם גם לחוקעת האחריות של הצאריים — וזאת עלינו לעשות כיום לבני ספליורה, על הועד הזה נמנו אנפול פראנס, אוקסאב סירבו ואלברט דן-סן, ב 1907 מתה השמרני דני קושן נגד שחישות הארטינים בתורכיה, כששפט הנוכחי הייבא צרפת כולה לזכות את המשפט, קיימת לפניכם שאלה אחת: היש לרון את שורצבורד לכף חובה על מעשהו, הנני מצפה לתשובתכם האחת: לא! אין הכונה לעשות את שורצבורד נכור לאוסי, בס גדיה זו אין סקום לגבורים, אסון הוא להרונ אנשים ואניו לקמפינקי — אנב, אודה לו על סתינותו — כי אסון הוא לנקום, שורצבורד הרג את רוצח-נועו בהיותו חדור רעיון, אשר לא נתן דמי לנפשו, שורצבורד היה אורח חמשי בצרפת, אולם רחוק מצרפת התענו אחו בני עמו וענייהם פרוו את חייו, שורצבורד נולד בבלמה, עיר שהיא ספליה-הפרעות, היו שם פרעות ב 1882 ו-1905 וגם ב 1919 עיי צבאות ספליורה, מעיירתו זו אשר צליה-שחישות האפיל עליה הסוד